Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015

Krotoszyn 2012 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE……..3

II. DIAGNOZA

II.1 Dane demograficzne……..10

II.2 Dane dotyczące badanego obszaru……21

II.3 Zasoby powiatu krotoszyńskiego……..53

III. OPIS DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z CELÓW GŁÓWNYCH NARODOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

III.1 Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym…….58

III.2 Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym……62

IV. REALIZACJA PROGRAMU…….66

I. WPROWADZENIE

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) definiuje zdrowie psychiczne jako: „stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty". Jest to globalne dobro publiczne, integralna część zdrowia i dobrostanu obywateli Europy oraz podstawowe prawo człowieka, wzmacniające więź społeczną i kapitał społeczny, zwiększając bezpieczeństwo życia w środowisku. Brak pozytywnego życia psychicznego jest zagrożeniem dla zdrowia publicznego, jakości życia i gospodarki.

Światowa Organizacja Zdrowia w raporcie „Zdrowie psychiczne" z 2001 roku, szacuje, że 450 milionów ludzi na świecie cierpi na różnego rodzaju zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, wliczając w to uzależnienia od alkoholi i innych substancji psychoaktywnych. Ocenia się, że zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania stanowią 12% globalnego obciążenia chorobami. W związku z częstym marginalizowaniem problemu przez kraje, WHO wydało ogólne rekomendacje dla rządów państw, mające na celu podjęcie przez nie realizacji programów z zakresu zdrowia psychicznego, obejmujące:

1) Zapewnienie leczenia w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.
2) Zapewnienia dostępu do leków psychotropowych.
3) Dostarczenia opieki w ramach społeczności lokalnych.
4) Edukowania społeczeństwa i tworzenia kampanii społecznych.
5) Włączania w proces podejmowania decyzji oraz tworzenia programów i usług wspólnot lokalnych, rodziny i osób korzystających ze świadczeń.
6) Ustanowienia narodowej polityki, programów oraz prawa stanowiących odpowiedź na problemy zdrowia psychicznego.
7) Rozwijania zasobów ludzkich.
8) Współpracy sektora ochrony zdrowia z innymi sektorami.
9) Monitorowania wskaźników zdrowia psychicznego na poziomie lokalnym.
10) Wspierania badań naukowych.

Dokumentem potwierdzającym rekomendacje WHO jest Deklaracja o ochronie zdrowia psychicznego dla Europy z 2005 roku. Główne priorytety deklaracji to: zwiększenie świadomości na temat znaczenia dobrostanu psychicznego, wspólne zwalczanie stygmatyzacji, dyskryminacji i nierówności oraz umożliwienie osobom cierpiącym na

zaburzenia psychiczne i ich rodzinom, aktywnego włączania w ten proces, tworzenie i wdrażanie kompleksowych, zintegrowanych i efektywnych systemów promocji, zapobiegania, rehabilitacji i leczenia oraz opieki.

Organizacje, organy Unii Europejskiej oraz Polski, mając na uwadze rozmiar występujących problemów związanych z ochroną zdrowia psychicznego, opracowały dokumenty określające modele opieki psychiatrycznej oraz formy pomocy i wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi. Z uwagi na obecne uwarunkowania demograficzno-epidemiologiczne, zagrożenia oraz poziom rozwoju zasobów opieki psychiatrycznej i pomocy społecznej, a także powiązania ze sobą problemów zdrowotnych i społecznych zaistniała potrzeba wypracowania lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu krotoszyńskiego.

Potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi lokuje się w czterech obszarach: medycznym, rodzinnym, wspólnotowym i rehabilitacyjnym. Do obszaru medycznego należą takie działania: wczesne rozpoznanie, informacja o chorobie i leczeniu, opieka medyczna, hospitalizacja, wsparcie psychologiczne. Obszar rodzinny charakteryzuje: wyrabianie umiejętności opieki nad osobą chorą, umacnianie spójności rodziny, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, wsparcie finansowe. Działania wspólnotowe to pełne uczestnictwo społeczne, unikanie dyskryminacji, przestrzeganie praw człowieka. Rehabilitacja osoby z zaburzeniami psychicznymi obejmie wsparcie socjalne, edukację, wsparcie zawodowe, opiekę dzienną, opiekę długoterminową oraz zaspokojenie potrzeb duchowych.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994r. Nr 111, poz. 535 ze zm.), ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Według ww. ustawy ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Powyższe zadania będą realizowane przez działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, który został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128).

Program określa szczegółowo strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Celami głównymi Programu są:

1) promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
2) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
3) rozwój badań naukowych i systemu informacji z zakresu zdrowia psychicznego.

Do celów szczegółowych Programu należą:

1) w zakresie promowania zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym:
   - upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu;
   - zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
   - zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi;
   - organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego;
2) w zakresie zapewniania osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym:
   - upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej;
   - upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego;
   - aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi;
   - skoordynowanie różnych form opieki i pomocy;
3) w zakresie rozwoju badań naukowych i systemów informacji z zakresu zdrowia psychicznego:

- przekrojowe i długoterminowe epidemiologiczne oceny wybranych zbiorowości zagrożonych występowaniem zaburzeń psychicznych;
- promocja i wspieranie badań naukowych w dziedzinie zdrowia psychicznego;
- unowocześnienie i poszerzenie zastosowania systemów statystyki medycznej;
- ocena skuteczności realizacji Programu.

Realizacja ww. celów i działań należy do:

1) ministrów właściwych ze względu na cele Programu, a w szczególności Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej oraz ministrów właściwych do spraw: zdrowia, oświaty i wychowania, zabezpieczenia społecznego, pracy, nauki i szkolnictwa wyższego, wewnętrznych i administracji publicznej;
2) Narodowego Funduszu Zdrowia;
3) oraz samorządów województw, powiatów i gmin.

W działaniach na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mogą też uczestniczyć organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Zadania Powiatu w zakresie ochrony zdrowia, w tym również zdrowia psychicznego wyznaczają następujące akty prawne:

1) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 1994r. Nr 111, poz. 535 ze zm.), na mocy której Powiat organizuje i zapewnia usługi w odpowiednim standardzie w domach pomocy społecznej dostosowanych do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi. Domy te są tworzone na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1363 ze zm.);
2) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.), na mocy której powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie promocji i ochrony zdrowia;
3) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.), zgodnie z którą do zadań własnych w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez Powiat należy w szczególności:

- opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców powiatu - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- przekazywanie marszałkowi województwa informacji o realizowanych na terenie powiatu (w tym informacji z gmin) o programach zdrowotnych;
- inicjowanie, wspomaganie i monitorowanie działań lokalnej wspólnoty samorządowej w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej prowadzonych na terenie powiatu;
- pobudzanie działań na rzecz indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności za zdrowie i na rzecz ochrony zdrowia;
- podejmowanie innych działań wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych.

4) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.), zgodnie z którą do zadań własnych Powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, prowadzenie specjalistycznego poradnictwa i ośrodków interwencji kryzysowej. Ponadto ww. ustawa określa również zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez Powiat tj. prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane na terenie Powiatu Krotoszyńskiego wobec grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizowanych (w tym również wobec osób chorujących psychicznie), w perspektywie długoterminowej, określa „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Krotoszyńskim na lata 2002–2012”. Integralną jej część stanowią opracowane przez jednostki organizacyjne powiatu następujące dokumenty:

1) Powiatowy Program Pomocy Społecznej „RAZEM – WIĘCEJ – ŁATWIEJ”.
2) Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy.

Dla rozwiązania problemów ochrony zdrowia psychicznego istotne znaczenie mają też dwie ustawy koncentrujące się na zagadnieniach uzależnień tj. ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2007

r. Nr 70, poz. 473 ze zm.) oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 ze zm.). Na ich podstawie zostały opracowane wieloletnie i szczegółowe programy działań zmierzające do rozwiązania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Na terenie Powiatu Krotoszyńskiego podejmowane są działania zapobiegawcze (przez powiat i gminy) w zakresie ochrony zdrowia psychicznego i specjalistycznej pomocy, które obejmują w szczególności:

1) opiekę zdrowotną nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, która wykonywana jest w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, zwłaszcza psychiatrycznej opieki zdrowotnej – w formie ambulatoryjnej, dziennej;
2) poradnictwo specjalistyczne realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
3) pomoc w zatrudnieniu – Powiatowy Urząd Pracy;
4) edukację w SOSW Borzęciczki i Konarzew oraz ZSS Krotoszyn;
5) działalność Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej;
6) edukację do rozwoju psychospołecznego realizowaną przez szkoły na szczeblu gminy i powiatu;
7) działalność warsztatu terapii zajęciowej;
8) działalność ośrodka interwencji kryzysowej;
9) działalność środowiskowego domu samopomocy;
10) działalność zakładu aktywności zawodowej;
11) udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz innych form pomocy (specjalistyczne usługi opiekuńcze) na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej przez gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej;
12) uczestnictwo w projektach PO KL.

Działania te finansowane są m. in. z następujących źródeł:

1) Narodowego Funduszu Zdrowia – środki przeznaczane są na świadczenia zdrowotne;
2) budżetu powiatu, gmin – środki przeznaczane są głównie na zadania z zakresu pomocy społecznej;
3) środków własnych zakładów opieki zdrowotnej – Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie;
4) środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – przeznaczonych na działalność warsztatu terapii zajęciowej, aktywizację i zatrudnianie osób niepełnosprawnych.

5) Środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Przedmiotowy Program stara się określić najbardziej istotne elementy polityki zdrowotnej Powiatu Krotoszyńskiego i wyznaczyć kierunki działań w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców, zaspokojenia ich potrzeb zdrowotnych, poradnictwa, pomocy oraz organizacji opieki zdrowotnej.

Program obejmuje propozycje planowanych działań w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, zawierając diagnozę aktualnego stanu zdrowotnego w Powiecie oraz definiuje podstawowe cele polityki zdrowotnej Powiatu Krotoszyńskiego w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, które mogą przyczynić się do wypracowania, w ramach posiadanych możliwości lokalowych i środków finansowych, modelu organizacji opieki psychiatrycznej w Powiecie Krotoszyńskim.

II. DIAGNOZA

II.1 Dane demograficzne – analiza opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w powiecie krotoszyńskim.

Powiat Krotoszyński leży w południowej części Wielkopolski, na granicy z Dolnym Śląskiem. Zajmuje obszar 714 km^2, co stanowi 2,39% powierzchni województwa wielkopolskiego i znajduje się pod tym względem na 20 miejscu w Wielkopolsce.

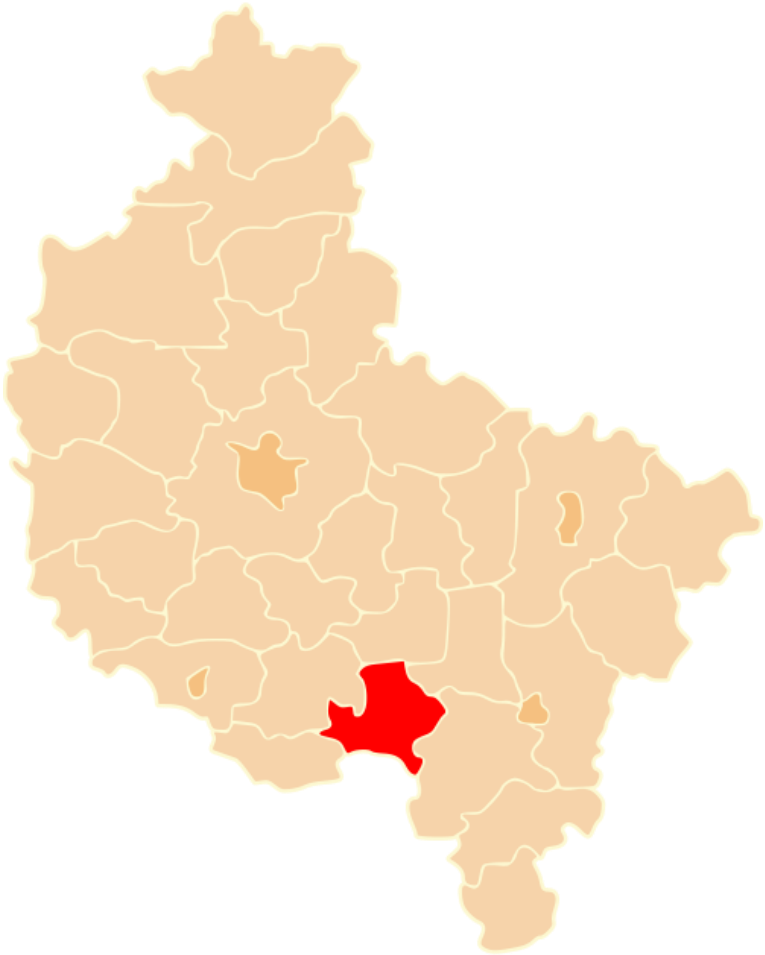

Mapka nr 1. Położenie powiatu krotoszyńskiego na tle województwa wielkopolskiego.

W skład powiatu wchodzi sześć gmin i miast: Krotoszyn, Koźmin Wielkopolski, Kobylin, Zduny, Rozdrażew i Sulmierzyce. Powiat graniczy z sześcioma innymi powiatami: Jarocińskim, Pleszewskim, Gostyńskim, Rawickim, Milickim, Ostrowskim.

Mapka nr 2. Położenie gmin i miast wchodzących w skład powiatu krotoszyńskiego.

Na dzień 31.12.2010 roku w powiecie krotoszyńskim mieszkało 77.471 osób. Pod względem ludności powiat krotoszyński z udziałem 2,27% utrzymuje się na 15 miejscu w województwie wielkopolskim (po powiatach: m. Poznań 16,13%, poznański 9,57%, ostrowski 4,67%, gnieźnieński 4,16%, pilski 4,03%, koniński 3,7%, m. Kalisz 3,12%, kolski 2,58%, szamotulski 2,57%, czarnkowsko-trzcianecki 2,55%, turecki 2,45%, kaliski 2,38%, m. Konin 2,32%, kościański 2,29%). Na 1 km^2 powierzchni przypadało 109 osób, przy przeciętnej dla Wielkopolski 114 osób na 1 km^2.

Większość ludności powiatu zamieszkuje miasta. W 2010 roku ludność miejska wynosiła 46.666 osób, co stanowiło 60,24%. Liczba mieszkańców wsi wynosiła 30.805 osób, co stanowiło 39,76%. Ludność w wieku produkcyjnym w 2010 roku stanowiła 68,2%. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się w tym czasie do 16,89%. W 2010 roku udział ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększył się w ciągu roku do 14,91%.

W 2010 roku w powiecie krotoszyńskim odnotowano 931 urodzenia żywe. W porównaniu z rokiem 2009 liczba urodzeń żywych zmniejszyła się o 64, tj. o 6,43%. W tym samym roku zanotowano 711 zgonów, tj. o 6,32% mniej niż w 2009 roku. Przyrost naturalny wyniósł 220 osób; w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszył się o 16 osób.

W 2009 roku średnia długość trwania życia mężczyzn w Wielkopolsce wynosiła 72 lata wobec 71,8 lat w 2008 roku. Przeciętnie dalsze trwanie życia kobiet w Wielkopolsce w 2009 roku było o 7,9 lat dłuższe niż mężczyzn.

Sytuację demograficzną powiatu w wybranym zakresie niezbędnym do oceny problematyki ochrony zdrowia psychicznego przedstawiają tabele oraz ilustrują związane z nimi wykresy opracowane na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 1 Ludność województwa wielkopolskiego, powiatu krotoszyńskiego w latach 2008-2010.

Wyszczególnienie	2008			2009			2010		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
Wielkopolska	3 397 617	1 647 736	1 749 881	3 408 281	1 653 354	1 754 927	3 419 426	1 658 759	1 760 667
powiat krotoszyński	77 222	37 830	39 392	77 440	37 993	39 447	77 471	38 026	39 445

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 2 Ludność powiatu krotoszyńskiego wedlug miejsca zamieszkania – stan na dzień 31.12.2010 r.

Wyszczególnienie	Miasto			Wieś (wg gmin)		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
powiat krotoszyński	46 666	22 597	24 069	30 805	15 429	15 376
Krotoszyn	29 485	14 169	15 316	11 058	5 495	5 563
Koźmin Wielkopolski	6 678	3 212	3 466	7 061	3 540	3 521
Kobylin	3 130	1 549	1 581	4 928	2 513	2 415
Zduny	4 514	2 232	2 282	2 620	1 352	1 268
Sulmierzyce	2 859	1 435	1 424	-	-	-
Rozdrażew	-	-	-	5 138	2 529	2 609

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 1 Ludność województwa wielkopolskiego według płci w latach 2008-2010.

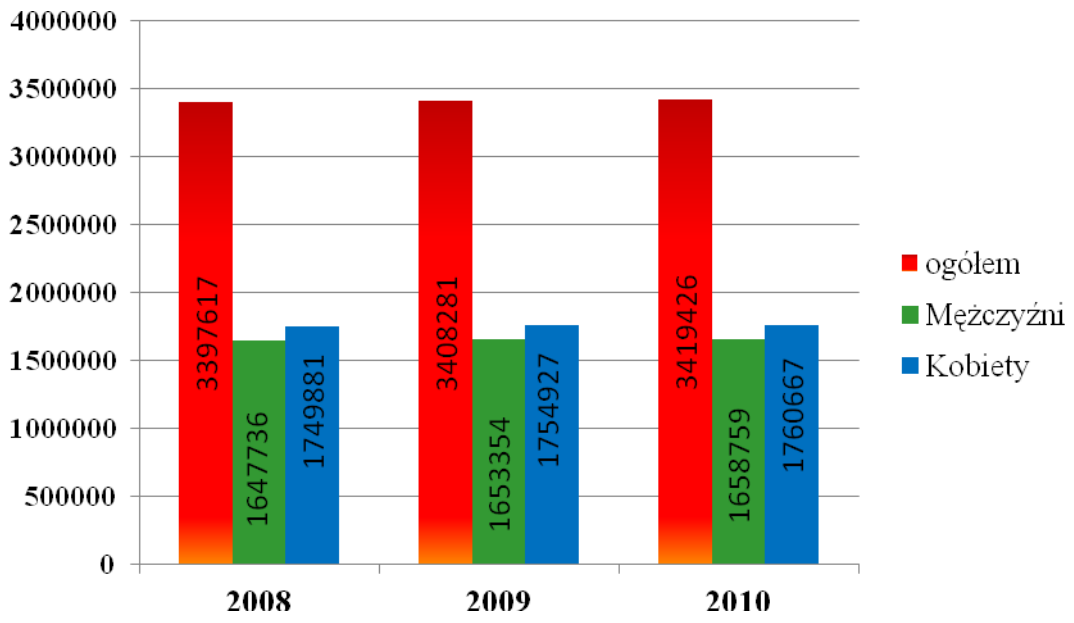

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 2 Ludność powiatu krotoszyńskiego według płci w latach 2008-2010.

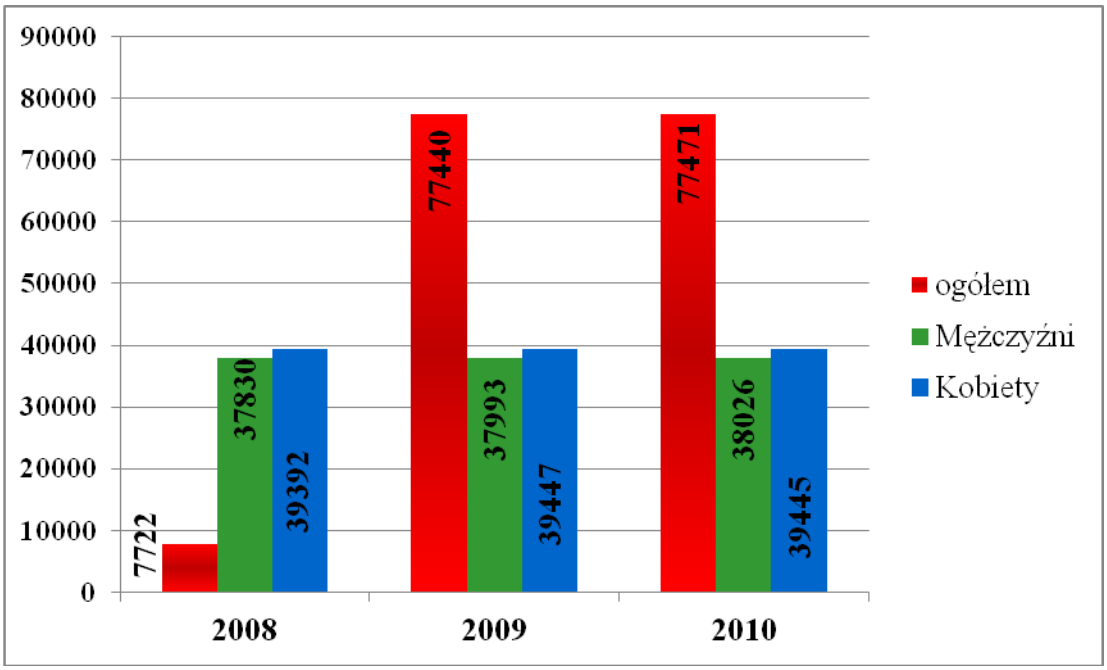

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 3 Ludność powiatu krotoszyńskiego według miejca zamieszkannia w 2010 roku.

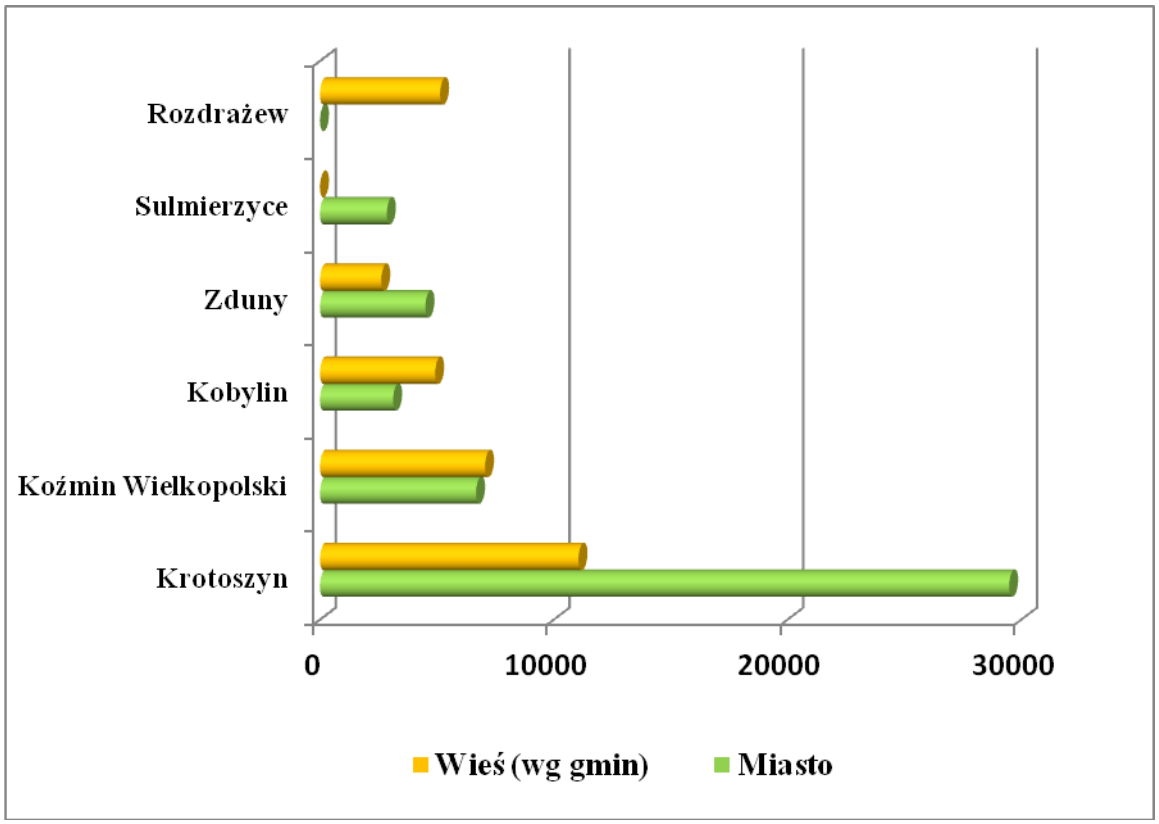

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 3 Ruch naturalny ludności powiatu krotoszyńskiego w 2010 roku według wskaźników na 1000 ludności*.

Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny	Przyrost roczny
12,0	9,1	2,8	0,4

* zameldowanej na pobyt stały

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4 Ruch naturalny ludności województwa wielkopolskiego, powiatu krotoszyńskiego w latach 2008-2010.

Powiaty	Urodzenia żywe			Zgony			Przyrost naturalny		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Wielkopolska z tego:	40 925	40 882	40 909	31 146	31 668	31 037	9 779	9 214	9 872
powiat krotoszyński	935	995	931	781	759	711	154	236	220

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 4 Przyrost naturalny w województwie wielkopolskim, powiecie krotoszyńskim w 2010 roku.

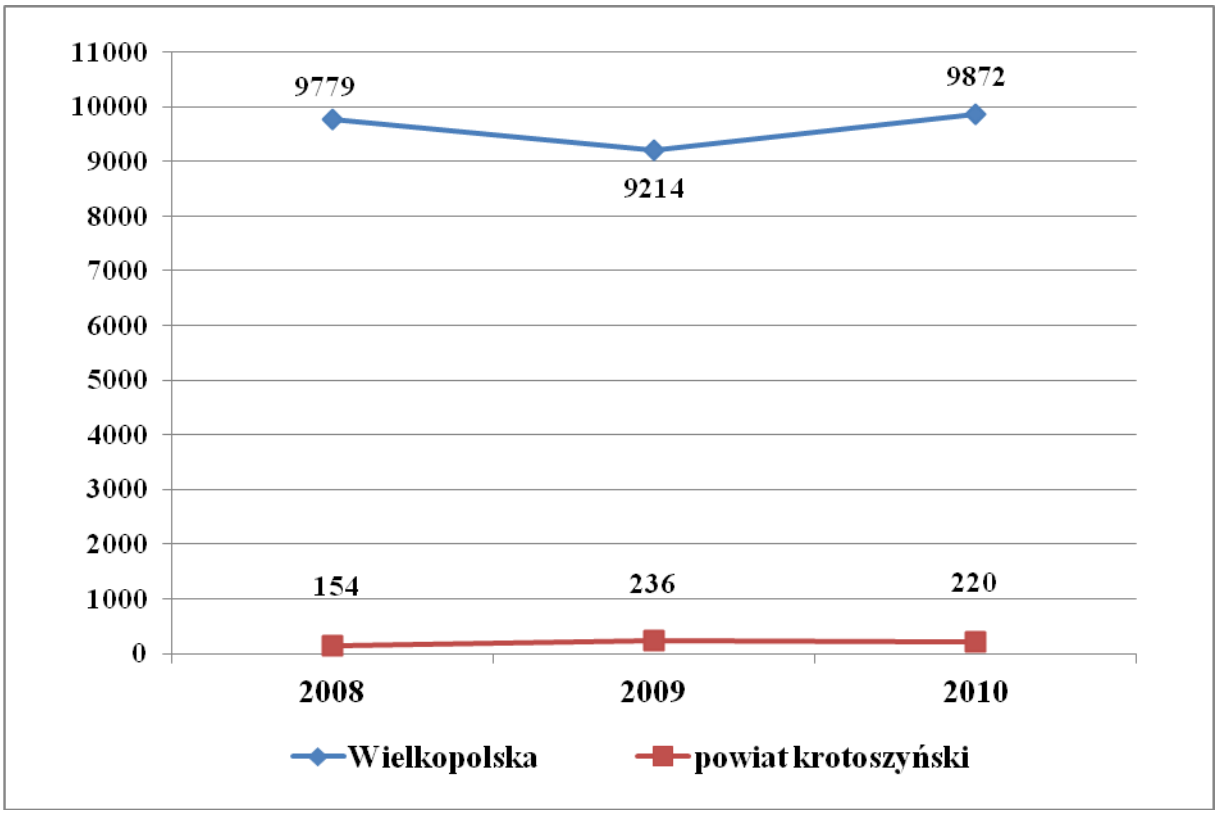

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 5 Przyrost naturalny (w liczbach bezwzględnych) wg powiatów województwa wielkopolskiego w latach 2008- 2010.

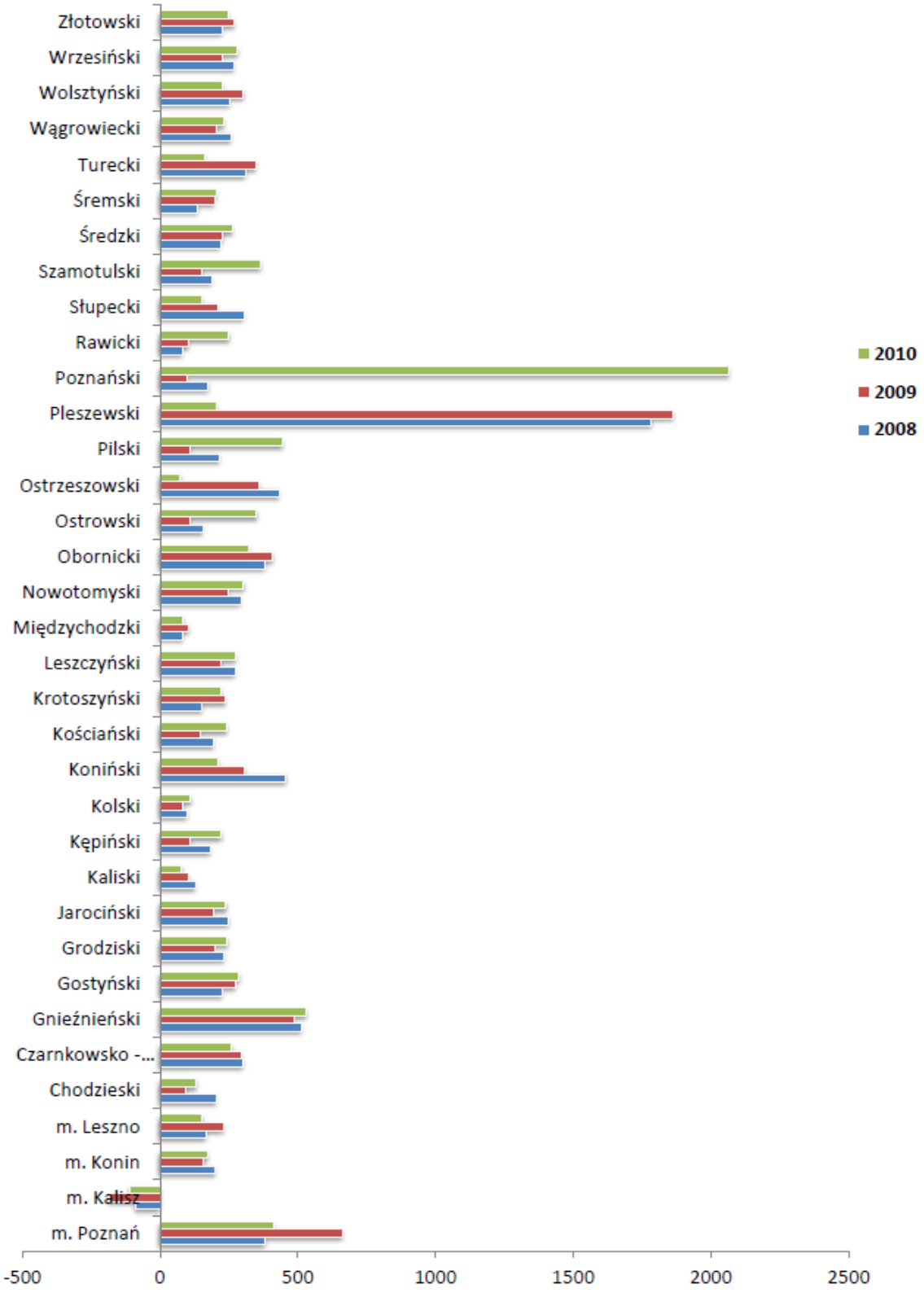

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 5 Przeciętne dalsze trwanie życia w Wielkopolsce na tle kraju w latach 2000-2009.

Lata	według wieku																			
	0				15				30				45				60			
	Wielkopolska		Polska		Wielkopolska		Polska		Wielkopolska		Polska		Wielkopolska		Polska		Wielkopolska		Polska	
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
2000	69,7	77,5	69,7	78,0	55,5	63,3	55,6	63,8	41,1	48,6	41,4	49,0	27,7	34,2	27,9	34,7	16,5	21,1	16,7	21,5
2001	70,2	78,1	70,2	78,4	55,9	63,8	56,0	64,1	41,6	49,0	41,8	49,4	28,0	34,7	28,3	35,0	16,7	21,6	17,0	21,8
2002	70,7	78,4	70,4	78,8	56,3	64,2	56,2	64,5	42,1	49,4	42,0	49,8	28,5	35,0	28,5	35,4	17,1	21,8	17,2	22,2
2003	70,5	78,9	70,5	78,9	56,3	64,5	56,3	64,6	41,9	49,8	42,0	49,8	28,3	35,3	28,5	35,4	16,9	22,1	17,1	22,2
2004	70,8	78,9	70,7	79,2	56,6	64,6	56,4	64,9	42,2	49,8	42,1	50,1	28,6	35,4	28,6	35,7	17,1	22,2	17,4	22,5
2005	71,3	79,2	70,8	79,4	57,0	64,8	56,5	65,0	42,6	50,1	42,2	50,3	29,0	35,7	28,7	35,8	17,6	22,5	17,5	22,7
2006	71,4	79,3	70,9	79,6	57,0	64,9	56,6	65,2	42,6	50,2	42,3	50,5	28,9	35,7	28,8	36,0	17,4	22,6	17,7	22,8
2007	71,4	79,5	71,0	79,7	57,1	65,1	56,6	65,3	42,8	50,3	42,4	50,6	29,1	35,9	28,8	36,1	17,7	22,6	17,7	22,9
2008	71,8	79,9	71,3	80,0	57,4	65,5	56,9	65,5	43,1	50,7	42,6	50,8	29,3	36,2	29,1	36,3	17,9	22,9	17,9	23,1
2009	72,0	79,9	71,5	80,1	57,5	65,5	57,1	65,6	43,2	50,7	42,9	50,9	29,4	36,3	29,3	36,4	18,0	23,0	17,9	23,2

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 6 Przeciętne dalsze trwanie życia w wieku 0 lat w Wielkopolsce w latach 2000-2009.

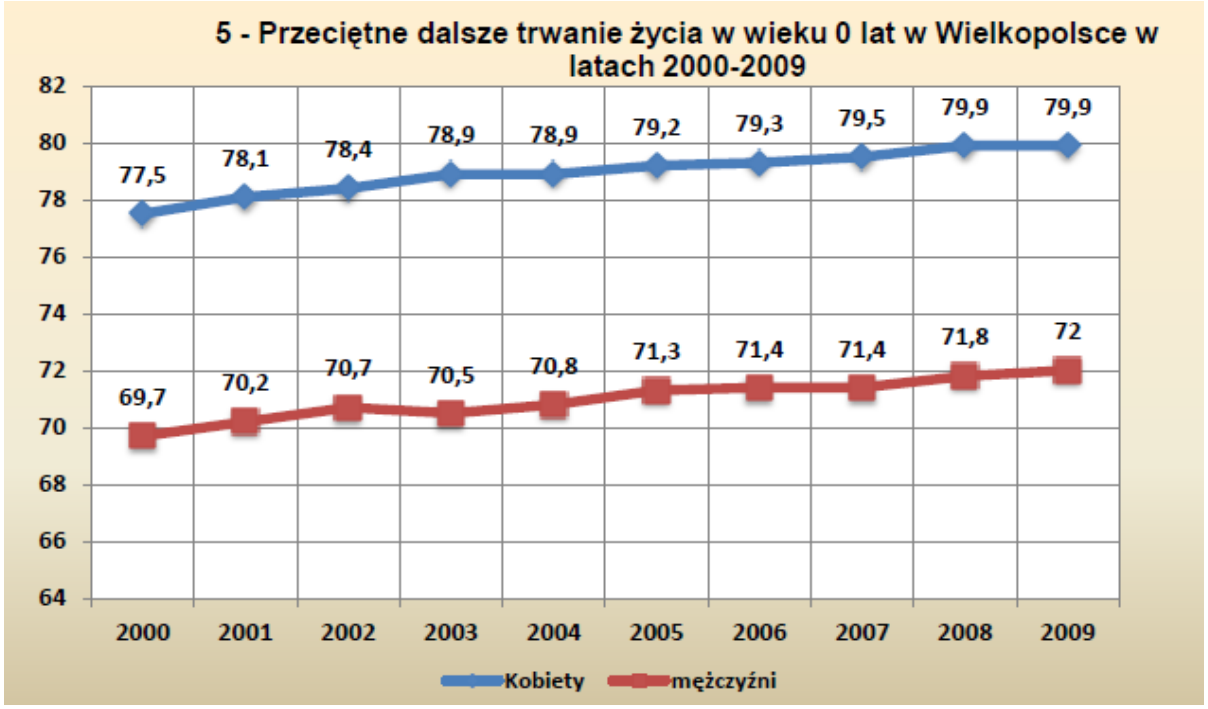

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Systematyczne wydłużanie się życia z jednej strony wskazuje na poprawę w sensie warunków społeczno – ekonomicznych, z drugiej zaś stanowi potężne wyzwanie dla systemu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej. W powiecie obserwuje się niepokojące tendencje demograficzne, są nimi niski przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji.

II. 2 Dane dotyczące badanego obszaru

Obszar ochrony zdrowia

Tabela 6 Personel działalności podstawowej w poradniach zdrowia psychicznego, średnia z lat 2009-2010.

Wyszczególnienie		Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy			Pracujący w ramach umów cywilnoprawnych	
		ogółem (w osobach)	w tym pełnozatrudnieni	liczba opłaconych godzin pełno- i niepełno-zatrudnionych w ciągu roku	ogółem (w osobach)	w tym w wymiarze nie mniejszym niż 35 godzin tygodniowo
		średnia z dwóch lat			średnia z dwóch lat	
Lekarze ogółem (łącznie z rezydentami, bez konsultantów)		**0**	**0**	**0**	**5**	**0**
w tym:	psychiatrzy I st.	0	0	0	1	0
	psychiatrzy II st. i specjaliści psychiatrzy (w nowym systemie jednostopniowym)	0	0	0	4	0
Pielęgniarki		0	0	0	2	0
Psycholodzy		0	0	0	4	0
Specjaliści terapii uzależnień		0	0	0	0	0

Instruktorzy terapii uzależnień	0	0	0	0	0
Terapeuci zajęciowi	0	0	0	0	0
Pracownicy socjalni	0	0	0	0	0
Inni terapeuci (jacy?) ……	0	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

Podstawowym wskaźnikiem stanu zdrowia psychicznego naszych mieszkańców jest rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych, rejestrowanych w placówkach psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym także związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych: alkoholu, narkotyków i leków. Wg danych, przytoczonych w NPOZP od wielu lat zwiększa się w Polsce liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych. W ciągu 18 lat, od roku 1990 do 2007, wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł o 119% (z 1629 do 3571 na 100 tys. ludności) w opiece ambulatoryjnej i o 50% (z 362 do 542 na 100 tys. ludności) w opiece stacjonarnej. Przy czym, o ile do roku 2005 wskaźniki sukcesywnie wzrastały, to między 2005 a 2007 wskaźnik rozpowszechnienia w opiece ambulatoryjnej spadł o 2%, a wskaźnik hospitalizacji wzrósł zaledwie o 1%.

Tabela 7 Leczeni wg zaburzeń psychicznych (bez uzależnień), średnia z lat 2009-2010.

Wyszczególnienie		Leczeni		W tym: leczeni ogółem w wieku lat				Z kolumny 1 leczeni po raz pierwszy wżyciu		W tym: leczeni po raz pierwszy w życiu w wieku lat			
		ogółem	w tym: mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	ogółem	w tym: mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi (suma wierszy 05 - 20)		**1965**	**830**	**298**	**241**	**1179**	**247**	**533**	**250**	**143**	**83**	**248**	**59**
Z wiersza 01	mężczyźni	0	0	160	101	463	107	0	0	91	35	95	29
	osoby zamieszkałe na wsi	559	224	94	123	284	58	194	72	48	43	79	24
	opieka czynna	1111	439	102	178	707	125	96	57	10	27	42	17
Według rozpoznania zasadniczego	organiczne zaburzenia niepsychotyczne (F00, F01, F02, F04, F07, F08, F09)	134	39	8	16	63	48	23	16	0	2	15	6
	organiczne zaburzenia psychotyczne (F03, F05, F06)	293	125	12	23	181	78	50	27	0	3	30	18
	schizofrenia (F20)	95	55	13	13	59	11	6	4	2	1	4	0
	inne zaburzenia psychotyczne i urojeniowe /bez afektywnych i schizofrenii/ (F21-F29)	53	21	1	10	37	6	2	1	1	1	1	0
	epizody afektywne (F30 i F32)	115	34	9	17	80	10	70	20	8	14	42	7
	depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe (F3HF33)	190	67	8	15	142	26	33	19	2	4	22	5
	inne zaburzenia nastroju (afektywne) (F34-F39)	159	57	10	16	130	4	44	12	2	10	31	1
	zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (F40-F48)	607	257	38	77	434	58	178	77	14	39	102	23
	zespoły behawioralne związane z zaburzeniami odżywiania (F50)	20	2	4	7	9	0	4	1	2	1	1	0

	inne zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F51-F59)	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60-F69)	32	13	3	8	15	6	4	2	0	3	1	0
	upośledzenie umysłowe (F70-F79)	63	45	14	23	26	1	6	3	3	1	2	0
	całościowe zaburzenia rozwojowe (F84)	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	pozostałe zaburzenia rozwoju psychicznego (F8O-F83, F88, F89)	96	58	85	6	5	0	54	35	54	0	0	0
	zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90-F98)	104	59	93	10	1	0	64	36	57	7	0	0
	nieokreślone zaburzenia psychiczne (F99)	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Obserwacja stanu psychicznego, rozpoznania nie ustalone, bez zaburzeń psychicznych i rozpoznania niepsychiatryczne		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

Podsumowanie

1. Najczęściej na choroby i zaburzenia psychiczne chorują osoby w wieku od 30 -64 lata.

2. Zaburzenia psychiczne częściej występują u kobiet niż u mężczyzn średnio 1135 kobiet : 830 mężczyzn.

3. Większa zachorowalność wśród ludności zamieszkującej w środowisku miejskim niż na wsi 1406 : 559.

4. W ostatnich latach dominują wśród rozpoznań psychiatrycznych „zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne" i stanowią procentowo 3:1 w stosunku do innych zaburzeń. Kolejne co do częstotliwości występowania to: organiczne zaburzenia psychotyczne, depresje nawracające

i zaburzenia dwubiegunowe, inne zaburzenia nastroju, organiczne zaburzenia niepsychotyczne, zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym, schizofrenia.

5. W ostatnich latach zwiększyła się zachorowalność na choroby i zaburzenia psychiczne w wieku dziecięcym i młodzieńczym. W tej grupie dominują „zaburzenia zachowania i emocji". Zaburzenia częściej występują u chłopców i są bardziej nasilone (59 chłopców:45 dziewcząt). Najczęściej

ta grupa zaburzeń diagnozowana jest w przedziale wiekowym 6-12 lat.

6. W grupie osób starszych (powyżej 65 lat) zachorowalność dominuje wśród kobiet. Najczęściej rozpoznawane zaburzenia tego okresu to: organiczne zaburzenia psychotyczne, zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne , organiczne zaburzenia niepsychotyczne, zaburzenia nerwicowe.

7. Z pomocy psychiatrycznej częściej korzystają osoby ze środowisk miejskich, w tym procentowo pierwsze zachorowania 339 osób z miasta do 194 osób ze wsi (w środowiskach wiejskich leczenie psychiatryczne nadal jest okryte większą tajemnicą, jest wstydliwe, degradujące społecznie).

Źródło: Marlena Krzyśków – Szpoper, specjalista psychiatra.

Tabela 8 Porady udzielane w poradni/gabinecie, średnia z lat 2009-2010.

Wyszczególnienie	Liczba
Ogółem liczba wszystkich porad	13 374
Porady lekarza	10 168
Porady psychologa	3 205
Porady innego terapeuty	0
Psychoterapia indywidualna	90 (osób)
Psychoterapia grupowa / rodzinna	0 (osób)
Interwencje pracownika socjalnego	0
Wizyty w środowisku chorego (z wyłączeniem interwencji pracownika socjalnego)	44
Porady telefoniczne	0
Skierowanie do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych	120

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

Tabela 9 Dzieci i młodzieży upośledzona umysłowo w Wielkopolsce i powiecie krotoszyńskim w latach 2008-2010.

Powiat	Upośledzenie umysłowe (F70-F79)		
	2008	2009	2010
Wielkopolska z tego:	2 849	1 305	1 542
- krotoszyński	121	30	40

Źródło: Sprawozdanie MZ-11.

Wskaźniki dotyczące zachorowalności na choroby psychiczne w Województwie Wielkopolskim i Powiecie Krotoszyńskim w latach 2008 – 2010 obrazują poniższe tabele.

Tabela 10 Zaburzenia psychiczne leczone szpitalnie w Wielkopolsce i powiecie krotoszyńskim w latach 2008-2010.

Powiat	Zaburzenia psychiczne		
	2008	2009	2010
Wielkopolska	5 539	5 075	5 051
- krotoszyński	453	479	413

Źródło: Karty Statystyczne Leczenia Szpitalnego MZ/Szp-11.

Tabela 11 Leczeni szpitalnie ze względu na zaburzenia psychiczne i zachowania według grup wiekowych w województwie Wielkopolskim w latach 2008-2010.

Leczeni wg wieku	Zaburzenia psychiczne i zachowania F00 – F99					
	2008		2009		2010	
	M	K	M	K	M	K
0 – 4	50	34	66	60	73	41
5 – 9	12	88	140	102	144	82
10 – 14	104	155	182	185	156	182
15 – 19	150	263	133	268	164	274
20 – 24	185	121	160	102	166	122
25 – 29	214	140	210	137	229	132
30 – 34	286	174	252	144	271	160
35 – 39	335	172	246	157	270	146
40 – 44	339	146	260	159	282	161
45 – 49	345	216	304	200	255	203
50 – 54	407	252	316	244	298	215
55 – 59	237	201	236	177	238	188
60 – 64	126	120	111	111	124	126
65 – 69	51	87	42	76	45	70
70 – 74	48	92	24	67	27	58
75 – 79	36	82	36	59	36	44
80 – 84	35	67	15	46	11	30
85 -	19	42	17	31	3	25
Ogółem	3 087	2 452	2 750	2 325	2 792	2 259

Źródło: Sprawozdania MZ/Szp-11.

Tabela 12 Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego wg rozpoznania zasadniczego w 2010 roku.

Leczeni według rozpoznania zasadniczego	Leczeni w:			
	poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych		poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	
	Ogółem	Leczeni po raz pierwszy	Ogółem	Leczeni po raz pierwszy
Ogółem	79 071	16 454	5 903	2 063
Organiczne zaburzenia niepsychotyczne (F00-F09)	4 245	636	4	1
Organiczne zaburzenia psychotyczne (F03-F06)	8 786	1 502	0	0
Schizofrenia (F20)	5 774	674	175	21
Inne zaburzenia psychiczne i urojeniowe bez efektyw. (F21-F29)	2 936	295	5	0
Epizody afektywne (F30 i F32)	6 417	1 740	20	9
Depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe (F31 i F32)	7 387	943	3	1
Inne zaburzenia nastroju (afektywne) (F34-39)	3 555	380	0	0
Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatofoniczne (F40-F48)	28 421	7 477	513	221
Zespoły behawioralne związane z zaburzeniem odżywiania (F50)	359	103	133	31
Inne zespoły behawioralne (F51 – F59)	218	53	9	5
Zaburzenia osobowości (F60-F69)	2 014	500	55	7

Upośledzenie umysłowe (F70-F79)	3 936	655	512	53
Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84)	520	71	324	66
Pozostałe zaburzenia rozwoju psychicznego (F80-83, F89)	950	329	1 138	347
Zaburzenia zachowania i emocji w dzieciństwie/młodości (F90-F98)	2 324	749	2 238	907
Nieokreślone zaburzenia psychiczne (F99)	1 229	347	776	394
Obserwacje stanu psychicznego, rozpoznania nieustalone, bez zaburzeń psychicznych i rozpoznania niepsychiatryczne	220	65	0	0

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

Tabela 13 Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego, odwykowych (alkoholowych), dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych w Wielkopolsce w 2010 r.

Wyszczególnienie	Poradnia zdrowia psychicznego*		Poradnia odwykowa (alkoholowa)		Poradnia dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych	
	Liczba poradni	Liczba leczonych	Liczba poradni	Liczba leczonych	Liczba poradni	Liczba leczonych
Wielkopolska z tego:	70	80 639	30	10 655	6	1 505
- krotoszyński	3	3 080	0	0	0	0

*- Poradnia zdrowia psychicznego, poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

Tabela 14 Działalność poradni chorób psychicznych i uzależnień w województwie w latach 2008 - 2010.

Rodzaj poradni	2008		2009		2010	
	Liczba poradni	Liczba udzielonych porad	Liczba poradni	Liczba udzielonych porad	Liczba poradni	Liczba udzielonych porad
Chorób psychicznych i uzależnień w tym:	117	373 323	119	513 090	112	489 238
- zdrowia psychicznego*	74	272 486	79	399 220	70	382 409
- uzależnień**	38	100 203	36	112 150	36	105 068
- psychologiczne	5	634	4	1 720	6	1 761

Źródło: Sprawozdanie MZ-12, MZ-15.

* - poradnie zdrowia psychicznego, poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.
** - poradnie odwykowe/alkoholowe, poradnie leczenia osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Tabela 15 Działalność poradni chorób psychicznych i uzależnień w Wielkopolsce i powiecie krotoszyńskim w 2010 roku.

Powiat	Liczba poradni	Liczba porad
Wielkopolska	109	487 477
powiat krotoszyński	3	23 402

Źródło: Sprawozdanie MZ-12, MZ-15.

* - poradnie zdrowia psychicznego, zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, odwykowe, leczenia osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Tabela 16 Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego w województwie Wielkopolskim w latach 2008-2010.

Wyszczególnienie	2008	2009	2010
Leczeni ogółem:	90 869	98 162	84 974
- poradnia zdrowia psychicznego dla dorosłych	82 339	91 407	79 071
- poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	8 530	6 755	5 903
w tym: leczeni po raz pierwszy	19 427	21 539	18 517
- poradnia zdrowia psychicznego dla dorosłych	16 645	18 591	16 454
- poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	2 782	2 948	2 063

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

Wykres 7 Liczba i struktura porad specjalistycznych w Wielkopolsce w latach 2008-2010.

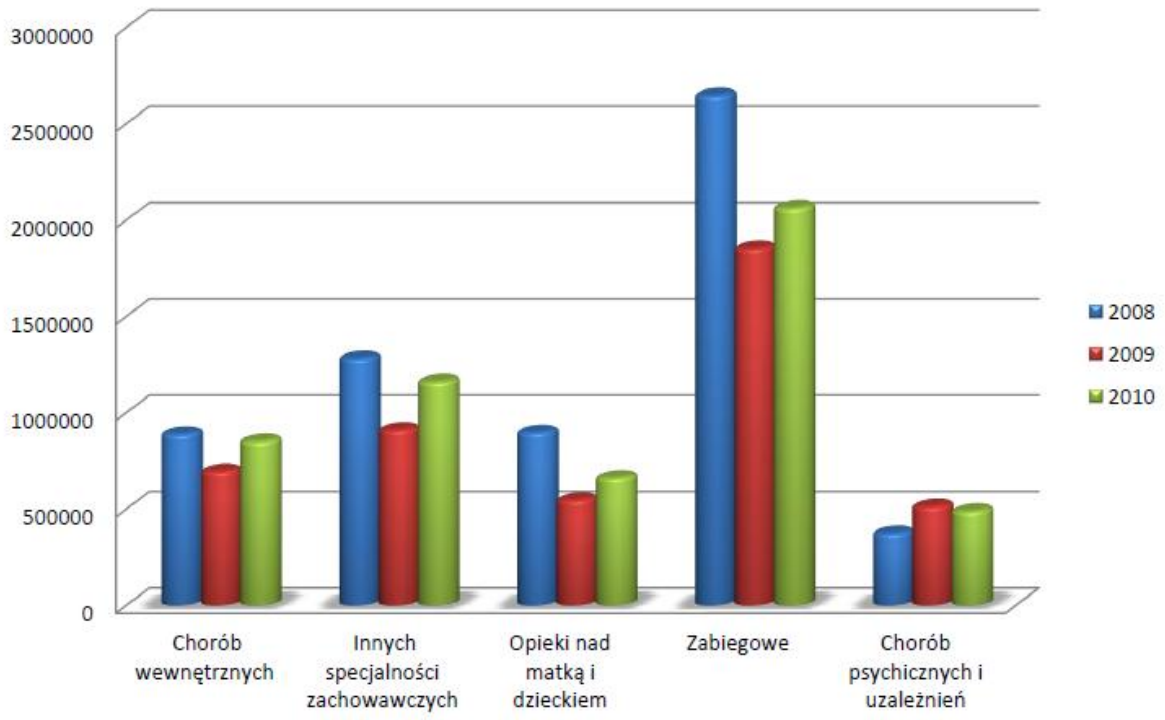

Źródło: Sprawozdanie MZ-12, MZ-15.

Wykres 8 Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego, odwykowych (alkoholowych), dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych w Wielkopolsce w 2010r.

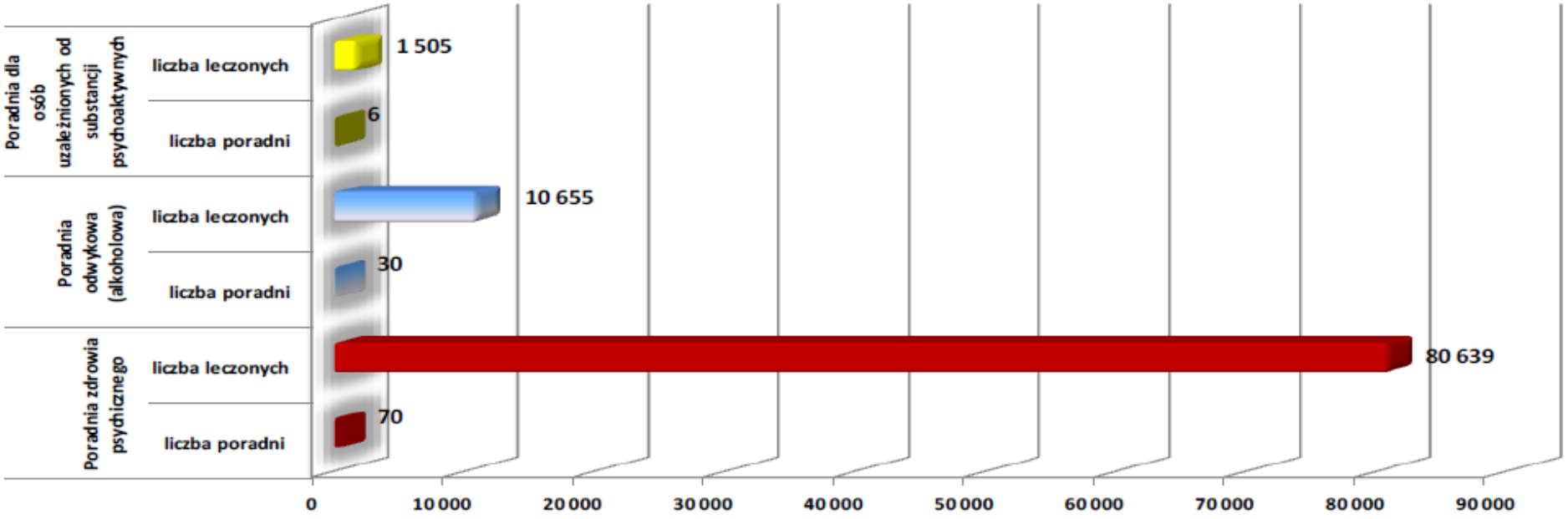

* - poradnie zdrowia psychicznego, poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

Wykres 9 Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego w Wielkopolsce w latach 2008-2010.

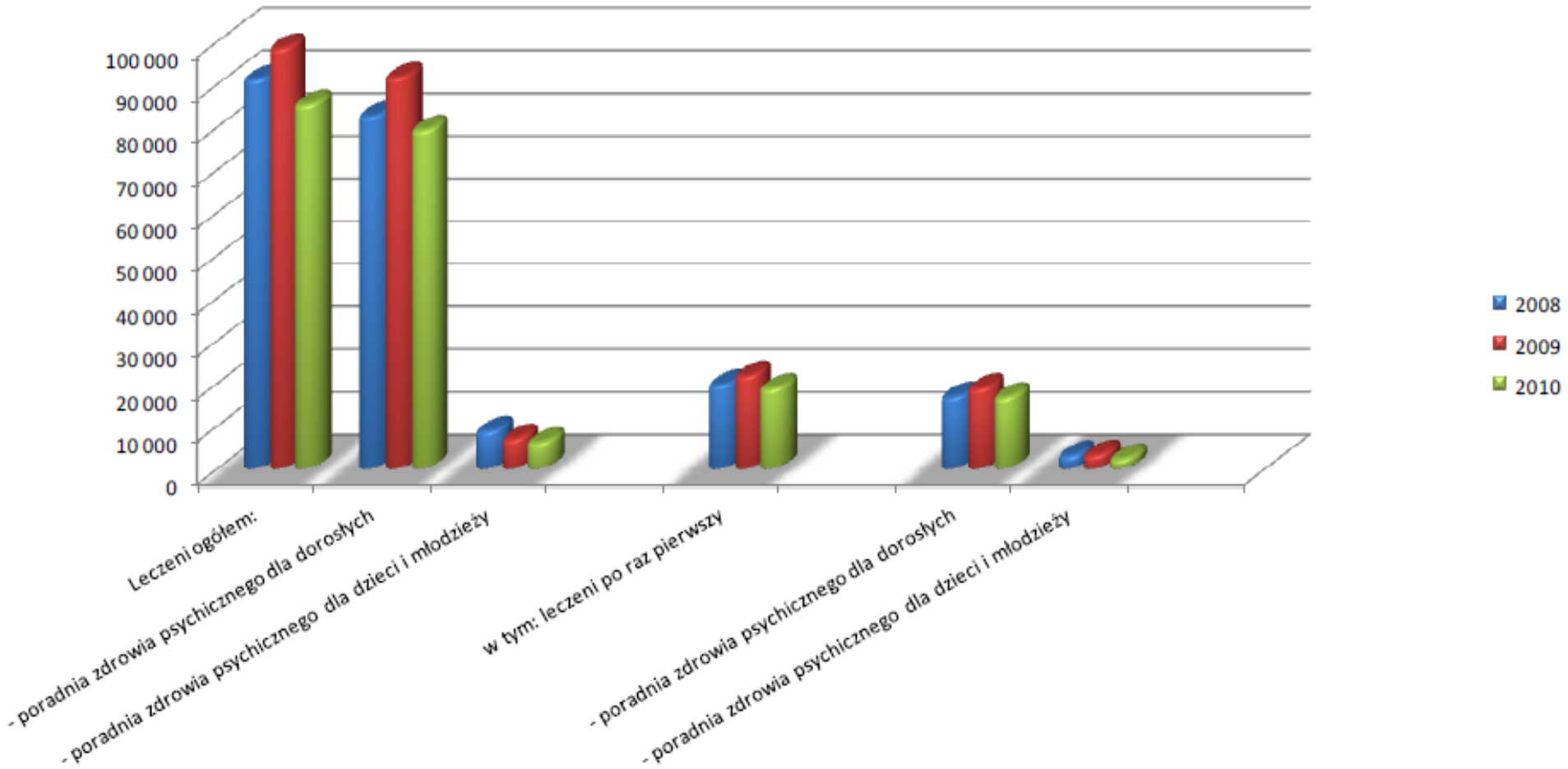

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

Tabela 17 Działalność szpitali ogólnych w województwie w latach 2008-2010.

Nazwa oddziału	Kod	2008			2009			2010		
		Łóżka ogółem	Leczeni ogółem (z ruchem międzyoddz.)	Osobodni leczenia	Łóżka ogółem	Leczeni ogółem (z ruchem międzyoddz.)	Osobodni leczenia	Łóżka ogółem	Leczeni ogółem (z ruchem międzyoddz.)	Osobodni leczenia
Oddział psychiatryczny (ogólny)	4700	205	2 491	70 152	225	2 747	78 858	255	2 674	78 064
Oddział psychiatryczny dla dzieci	4701	50	354	16 231	30	231	9 404	30	180	6 565

Źródło: Sprawozdanie MZ-29.

Tabela 18 Działalność szpitali psychiatrycznych w latach 2008-2010.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba łóżek			Leczeni bez ruchu międzyoddz.	Wskaźniki			
		2008	2009	2010		Średnie wykorzystanie łóżka		Średni okres pobytu	Przelotowość
						w dniach	w %		
	Wielkopolska	1718	1728	1732	24360	354,00	96,90	25,17	14,06
I	**Publiczne ZOZ**	1550	1550	1557	23779	357,90	97,81	23,43	15,20
	z tego: m. Poznań	0	0	0	0	0	0	0	0
	gnieźnieński	850	850	818	11985	358,00	98,08	24,43	14,60
	kaliski	120	120	120	1553	357,00	97,80	27,66	12,94
	kościański	508	508	519	8698	367,50	100,50	21,93	16,75
	międzychodzki	72	72	100	1543	306,20	83,83	19,84	15,43
II	Niepubliczne ZOZ	168	178	175	581	319,80	54,90	69,60	3,32
	z tego: obornicki	100	111	108	408	323,90	88,40	85,76	3,80
	pleszewski	40	39	39	121	397,60	108,80	12,80	3,10
	poznański	28	28	28	52	195,80	53,40	105,40	1,80

Źródło: Sprawozdanie MZ-30.

Mieszkańcy powiatu krotoszyńskiego korzystają z hospitalizacji w wielkopolskich szpitalach (kościański, gnieźnieński) oraz w Miliczu (dolnośląskie).

W powiecie krotoszyńskim występuje zdecydowany deficyt placówek opieki pośredniej – oddziałów dziennych oraz zespołów leczenia środowiskowego.

Jedyną dostępną formą do psychiatrycznych świadczeń, są poradnie zdrowia psychicznego.

Wykres 10 Liczba łóżek rzeczywistych w szpitalach psychiatrycznych w Wielkopolsce w latach 2008 – 2010.

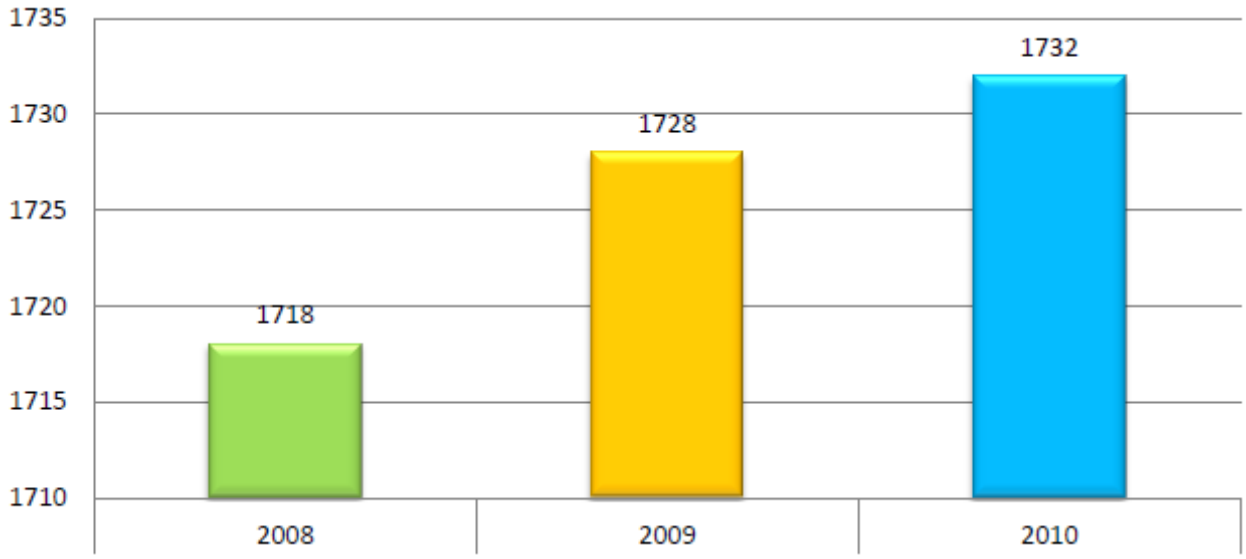

Źródło: Sprawozdanie MZ-30.

Tabela 19 Zatrudnieni specjaliści w układzie powiatów w Wielkopolsce w 2010 roku (według podstawowego miejsca pracy).

Powiat	Lekarze psychiatrii b)
Wielkopolska	137
- chodzieski	0
-czarnkowsko-trzcianecki	1
- gnieźnieński	40
- gostyński	0
- grodziski	0
- jarociński	0
- kaliski	3
- kępiński	0
- kolski	0
- koniński	0
- kościański	28
- krotoszyński	1
- leszczyński	0
- międzychodzki	0
- nowotomski	0
- obornicki	0
- ostrowski	10
- ostrzeszowski	0
- pilski	3
- pleszewski	1
- poznański	0
- rawicki	1
- słupecki	2
- szamotulski	0
- średzki	0
- śremski	2
- turecki	1
- wągrowiecki	0
- wolsztyński	0
- wrzesiński	0
- złotowski	6
- Kalisz	5
- Konin	3
- Leszno	1
- Poznań	29

Źródło: sprawozdanie MZ-89.

b) Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

Obszar edukacji

Wskaźniki określające zaburzenia dzieci i młodzieży na podstawie badań Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Krotoszynie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 20 Ilość wydanych orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania.

Rok szkolny	Ilość wydanych orzeczeń	Rodzaj odchyleń
2008/2009	**11**	– zaburzenia zachowania i emocji – zaburzenia adaptacyjne – zaburzenia – zaburzenia hiperkinetyczne – fobia szkolna – schizofrenia
2009/2010	**26**	– zaburzenia obsesyjno-kompulsywne – zaburzenia zachowania i emocji – zaburzenia dysocjacyjne – depresyjne zaburzenia zachowania (w tym epizod depresyjny ciężki, umiarkowany) – zaburzenia hiperkinetyczne – zaburzenia opozycyjno-buntownicze – zaburzenia lękowe – mutyzm wybiórczy – fobia szkolna – schizofrenia
2010/2011	**24**	– zaburzenia obsesyjno-kompulsywne – zaburzenia zachowania i emocji – zaburzenia dysocjacyjne – depresyjne zaburzenia zachowania (w tym epizod depresyjny ciężki, umiarkowany) – zaburzenia hiperkinetyczne – zaburzenia opozycyjno-buntownicze – zaburzenia lękowe – mutyzm wybiórczy – fobia szkolna – schizofrenia – nerwica natręctw – zaburzenia afektywne – upośledzenie ze zmianami w zachowaniu
2011/2012 (I półrocze)	**15**	– zaburzenia zachowania i emocji – fobia szkolna – zespół Giles de la Tourette'a – zespół natręctw – hiperkinetyczne zaburzenia zachowania – zaburzenia psychotyczne organiczne – zaburzenia opozycyjno-buntownicze – depresja

Źródło: dane z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krotoszynie.

Tabela 21 Ilość wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.

Rodzaj orzeczenia	Rok szkolny			
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012 (I półrocze)
Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na:				
- upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	76	74	44	8
- upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym	51	33	34	14
- upośledzenie umysłowe w stopniu głębokim	22	8	14	2
- zagrożenie niedostosowaniem społecznym	1	0	1	0
- niedostosowanie społeczne	9	31	12	8

Źródło: dane z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krotoszynie.

Tabela 22 Ilość spraw zrealizowanych w poszczególnych latach szkolnych przez pracowników poradni we współpracy z nauczycielami i rodzicami dotyczących budowania strategii pomocy dziecku z zaburzeniami zachowania w modelu A. Karasowskiej.

Rok szkolny	Ilość spraw
2009/2010	**12**
2010/2011	**21**
2011/2012 (I półrocze)	**13**

Źródło: dane z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krotoszynie.

Wnioski z analizy danych z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Krotoszynie:

1. Wzrost diagnoz chorób i zaburzeń psychicznych wśród kategorii wiekowej dzieci i młodzieży.
2. Wzrost liczby wydawanych zaświadczeń przez lekarzy psychiatrów z uwagi na choroby i zaburzenia psychiczne wskazujące na potrzebę indywidualnego nauczania.
3. Niewystarczające kompetencje nauczycieli do radzenia sobie z uczniami ze stwierdzonymi zaburzeniami psychicznymi w pracy systemem klasowo – lekcyjnym.
4. Wzrost liczby spraw załatwianych modelem A. Karasowskiej – jako formy pomocy udzielanej przez pracowników poradni nauczycielom w pracy z dziećmi z zaburzeniami zachowania.

Tabela 23 Liczba uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Krotoszynie wg miejsca zamieszkania ucznia.

stan na 10 września 2011 r.

Gmina/powiat	Liczba uczniów
Gmina Krotoszyn	77
Gmina Kobylin	14
Gmina Koźmin Wlkp.	7
Gmina Zduny	18
Gmina Rozdrażew	11
Gmina Sulmierzyce	4
Powiat krotoszyński razem:	**131**

Źródło: dane ze Starostwa Powiatowego w Krotoszynie.

Tabela 24 Liczba uczniów i wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Konarzewie wg miejsca zamieszkania ucznia/wychowanka.

stan na 10 września 2011 r.

Gmina/powiat	Liczba uczniów	Liczba wychowanków
Gmina Krotoszyn	17	5
Gmina Kobylin	16	8
Gmina Zduny	41	1
Gmina Koźmin Wlkp.	-	-
Gmina Rozdrażew	1	-
Gmina Sulmierzyce	-	-
Powiat krotoszyński razem:	**75**	**14**

Źródło: dane ze Starostwa Powiatowego w Krotoszynie.

Tabela 25 Liczba uczniów i wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Borzęciczkach wg miejsca zamieszkania ucznia/wychowanka.

stan na 10 września 2011 r.

Gmina/powiat	Liczba uczniów	Liczba wychowanków
Gmina Krotoszyn	8	7
Gmina Kobylin	3	3
Gmina Zduny	-	-
Gmina Koźmin Wlkp.	32	6
Gmina Rozdrażew	3	-
Gmina Sulmierzyce	1	1
Powiat krotoszyński razem:	**47**	**17**

Źródło: dane ze Starostwa Powiatowego w Krotoszynie.

Tabela 26 Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem	**28**	**26**	**24**	**21**	**19**
Wiek					
0-3	2	0	2	1	0
4-7	2	9	5	9	7
8-16	24	17	17	11	12
Płeć					
Kobieta	11	8	9	5	7
Mężczyzna	21	18	15	16	12

* dzieci objęte wczesnym wspomaganiem nie są liczone jako uczniowie ośrodka.

Źródło: dane ze Starostwa Powiatowego w Krotoszynie.

Dane dotyczące pomocy społecznej

Tabela 27 Liczba wydanych orzeczeń osobom przed 16 rokiem życia wg upośledzenia umysłowego w latach 2007-2011.

		ZSS w Krotoszynie			SOSzW w Konarzewie			SOSzW w Borzęciczkach			**Ogółem**
		Stan na 10.09.2011 r.									
1.	Zespół wwrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Indyw. wwrd	6	-	6	15	-	15	-	-	-	**21**
	Razem:	**6**	-	**6**	**15**	-	**15**	-	-	-	**21**
		Stan na 14.02.2012 r.									
1.	Zespół wwrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Indyw. wwrd	10	-	10	18	-	18	-	-	-	**28**
	Razem:	**10**	-	**10**	**18**	-	**18**	-	-	-	**28**

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krotoszynie.

Tabela 28 Liczba wydanych orzeczeń osobom przed 16 rokiem życia wg chorób psychicznych w latach 2007-2011.

Wyszczególnienie	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
Ogółem	**26**	**31**	**30**	**31**	**24**
Wiek					
0-3	0	3	1	1	0
4-7	8	7	9	6	3
8-16	18	21	20	24	21
Płeć					
Kobieta	5	4	2	2	3
Mężczyzna	21	27	28	29	21

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krotoszynie.

Tabela 29 Liczba wydanych orzeczeń osobom powyżej 16 roku życia wg upośledzenia umysłowego w latach 2007-2011.

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem, w tym:	**49**	**52**	**68**	**59**	**65**
Stopień niepełnosprawności					
znaczny	11	10	9	16	13
umiarkowany	31	34	51	33	40
lekki	7	8	8	10	12
Wiek					
16-25	36	38	50	41	47
26-40	7	8	12	12	11
41-60	4	3	6	6	5
61 i więcej	2	3	0	0	2
Płeć					
kobieta	23	13	32	23	30
mężczyzna	26	39	36	36	35
Wykształcenie					
mniej niż podstawowe	13	14	14	19	24
podstawowe	23	26	37	23	28
zasadnicze	12	12	17	17	12
średnie	1	0	0	0	1
wyższe	0	0	0	0	0
Zatrudnienie					
tak	1	2	6	5	5
nie	48	52	62	54	60

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krotoszynie.

Tabela 30 Liczba wydanych orzeczeń osobom powyżej 16 roku życia wg chorób psychicznych w latach 2007-2011.

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem, w tym:	**144**	**177**	**184**	**190**	**154**
Stopień niepełnosprawności					
znaczny	17	14	20	22	21
umiarkowany	69	84	83	96	77
lekki	58	79	81	72	56
Wiek					
16-25	10	21	16	20	18
26-40	33	30	42	26	31
41-60	86	114	109	120	89
61 i więcej	15	12	17	24	16
Płeć					
kobieta	90	96	105	100	81
mężczyzna	54	81	79	90	73
Wykształcenie					
mniej niż podstawowe	3	3	6	6	7
podstawowe	38	53	59	45	38
zasadnicze	60	71	66	80	65
średnie	40	48	51	54	42
wyższe	3	2	2	5	2
Zatrudnienie					
tak	15	25	31	24	24
nie	129	152	153	166	130

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krotoszynie.

Analiza danych Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności na przełomie ostatnich pięciu lat, wskazuje na wzrastającą liczbę wydanych orzeczeń z tytułu zaburzeń psychicznych w wieku 41 – 60 lat. Największą grupę osób stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym, średnim i podstawowym. Niepokojącym zjawiskiem jest brak zdolności do pracy, występujący w 84% badanej grupy.

Tabela 31 Ilość porad udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2005– 2011.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem	**645**	**757**	**931**	**718**	**676**	**691**	**637**
Rozmowy motywujące – osoby uzależnione	74	85	89	78	71	54	78
Rozmowy motywujące – osoby współuzależnione	23	27	16	18	14	14	17
Rozmowy informujące o istocie choroby alkoholowej	127	99	156	122	93	83	90
Rozmowy utrwalające trzeźwość (dot. problemów klientów)	245	343	421	304	164	269	184
Rozmowy mające związek z przemocą	16	29	13	6	4	5	4
Rozmowy telefoniczne (porady, informacje)	53	65	69	51	54	40	48
Konsultacje indywidualne programu naprawczego	107	109	167	139	276	226	216

Źródło: dane z Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym w Krotoszynie.

Praca w tak szerokim zakresie możliwa była w głównej mierze dzięki zaangażowaniu się grupy wolontariuszy z ruchów samopomocowych oraz pełnego poparcia i zrozumienia problemu przez Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Krotoszynie.

Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym w Krotoszynie realizuje programy naprawcze dotyczące problematyki alkoholowej. Osoby w stosunku do których istnieje uzasadnione podejrzenie wystąpienia problemu alkoholowego, do Punktu Konsultacyjnego kierują instytucje: Komisja ds. RPA, Sąd Rejonowy w Krotoszynie, Prokuratura Rejonowa, Ośrodki Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej PCPR i pracodawcy. W roku 2011 r. podpisano kontrakty na realizację programu naprawczego z 30 osobami.

Program składa się z trzech elementów:

1. Konsultacji indywidualnych raz w tygodniu w poniedziałki lub czwartki od godz. 15.00 do 19.00.
2. Grupy edukacyjno – terapeutycznej prowadzonej przez psychologa w środy od godz. 18.00 do 20.00 oraz konsultacji indywidualnych w tym dniu od godz. 16.00.
3. Grupy samopomocowej AA w każdy piątek i niedzielę od godz. 18.00.

Uczestnik programu po wstępnej diagnozie obszarów problemowych podpisuje kontrakt na realizację programu. Osoby kierowane przez instytucje lokalnego systemu

wsparcia społecznego zgłaszają się ze skierowaniem sygnowanym przez osobę kierującą. Osoba ta ma pełny wgląd w realizację kontraktu, gdyż uczestnictwo w zajęciach potwierdzane jest stosownym wpisem w formularz skierowania.

Dane obrazujące działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie w roku 2011

Tabela 32 Ogólna liczba spraw związanych z sytuacjami kryzysowymi – wg gmin powiatu krotoszyńskiego z rozbiciem na miasta i wsie.

Gmina	Miasto	Wieś	Razem
Krotoszyn	108	21	129
Kobylin	3	3	6
Koźmin Wlkp.	8	14	22
Zduny	6	4	10
Rozdrażew	0	10	10
Sulmierzyce	8	0	8
spoza powiatu	3	3	6
Razem	**136**	**55**	**191**

Źródło: dane z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.

Wykres 11 Liczba spraw związanych z sytuacjami kryzysowymi – wg gmin powiatu krotoszyńskiego z rozbiciem na miasta i wsie.

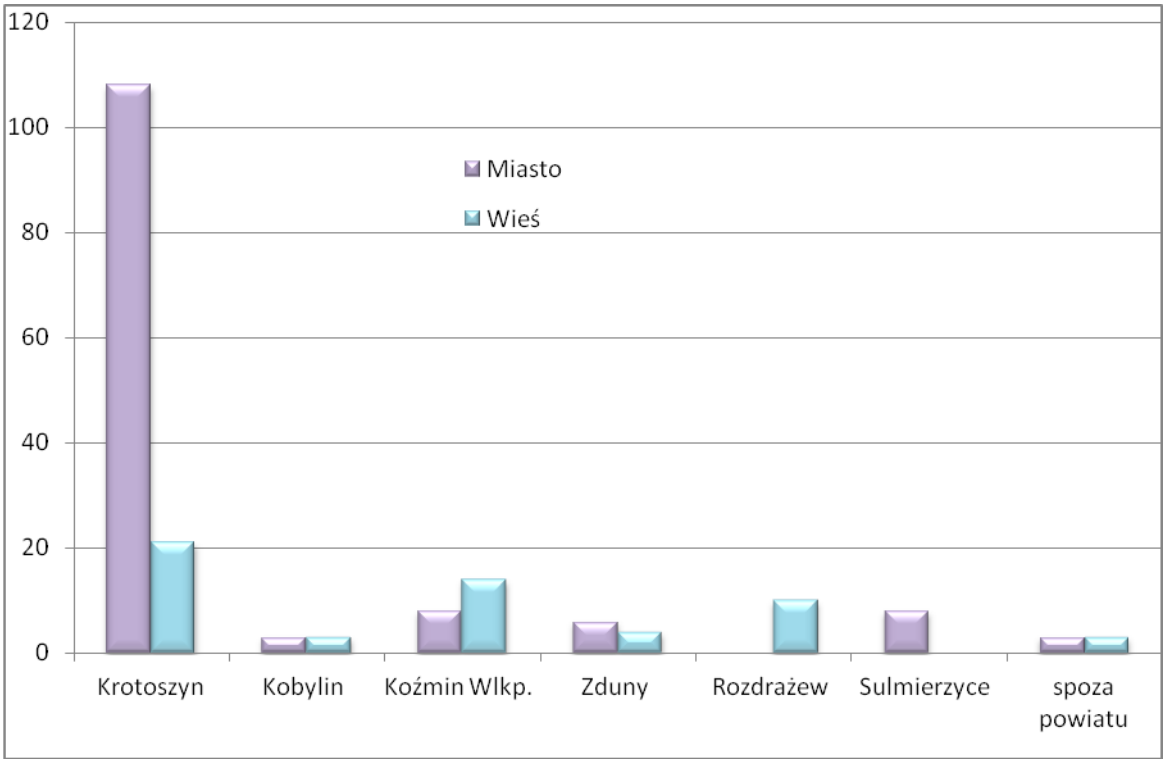

Źródło: dane z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.

Liczba zgłoszonych do Ośrodka Interwencji Kryzysowej **sytuacji** określanych mianem **kryzysowych** wynosi **191**, przy czym osoby zgłaszające się (również zgłaszane) pochodzą przede wszystkim z powiatu krotoszyńskiego; spoza powiatu do Ośrodka zgłoszono w 2011 roku 6 spraw. Sytuacje kryzysowe, którymi zajmował się OIK w roku ubiegłym, miały miejsce przede wszystkim na terenie miasta i gminy Krotoszyn, ponadto przeważająca ich ilość dotyczy samego miasta Krotoszyna.

Tabela 33 Liczba spraw związanych z sytuacjami kryzysowymi dotyczących przemocy z uwzględnieniem podziału na gminy oraz liczby osób.

Gmina	Przemoc	Sprawcy		Pozostałe osoby			Przyczyna	
		mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	dzieci	alkohol	inne
Krotoszyn	42	46	1	14	53	42	31	11
Kobylin	5	5	0	0	8	10	5	0
Koźmin Wlkp.	9	8	1	5	15	15	6	3
Zduny	7	7	0	3	8	9	5	2
Sulmierzyce	5	4	2	0	8	11	4	1
Rozdrażew	4	4	0	3	6	3	4	0
spoza powiatu	3	2	1	1	3	10	1	2
Razem	**75**	**76**	**5**	**26**	**101**	**100**	**56**	**19**

Źródło: dane z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.

Wykres 12 Liczba spraw dotyczących przemocy – wg gmin.

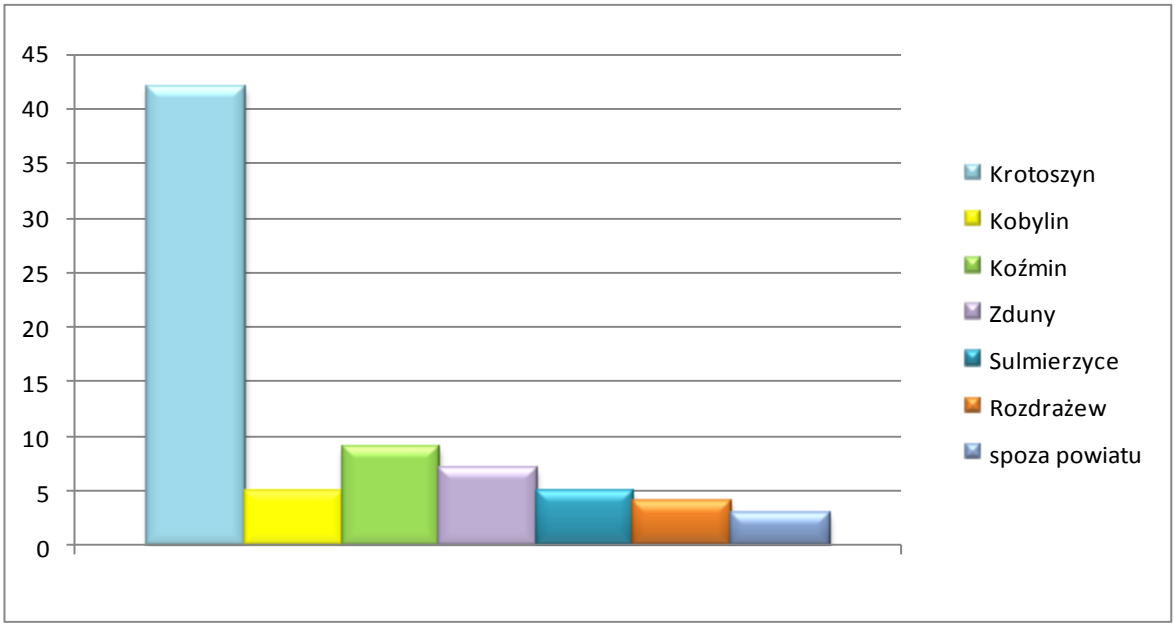

Źródło: dane z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.

Ze zgłoszonych sytuacji kryzysowych zostały wyodrębnione sprawy, w których zdiagnozowano przemoc. Ponad połowa **sytuacji związanych z przemocą** wystąpiła na terenie miasta i gminy Krotoszyn. Sprawcami przemocy byli głównie mężczyźni, ofiarami – przede wszystkim dzieci oraz kobiety. W większości sytuacji kryzysowych zdiagnozowanej przemocy sprawcy nadużywali alkoholu (75%), w kilku pozostałych przypadkach istotny wpływ na wystąpienie sytuacji kryzysowej miały zaburzenia psychiczne i niezaradność życiowa (patrz: Wykres 2). W realizacji programu pracy ze sprawcą przemocy w rodzinie brało udział 14 osób – sprawców przemocy, ponadto po zakończeniu realizacji odbyło się 6 konsultacji indywidualnych.

Tabela 34 Liczba pozostałych spraw związanych z sytuacjami kryzysowymi z uwzględnieniem podziału na gminy oraz liczby osób.

Gmina	Liczba spraw	Liczba osób uwikłanych		Przyczyna	
		dorośli	dzieci	alkohol	inne
Krotoszyn	129	348	161	60	69
Koźmin Wlkp.	22	68	36	8	14
Kobylin	6	16	18	2	4
Zduny	10	31	13	6	4
Sulmierzyce	8	19	9	4	4
Rozdrażew	10	32	20	6	4
spoza powiatu	6	23	12	2	4
Razem	**191**	**537**	**269**	**88**	**103**

Źródło: dane z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.

Wykres 13 Liczba spraw związanych z pozostałymi sytuacjami kryzysowymi – wg gmin.

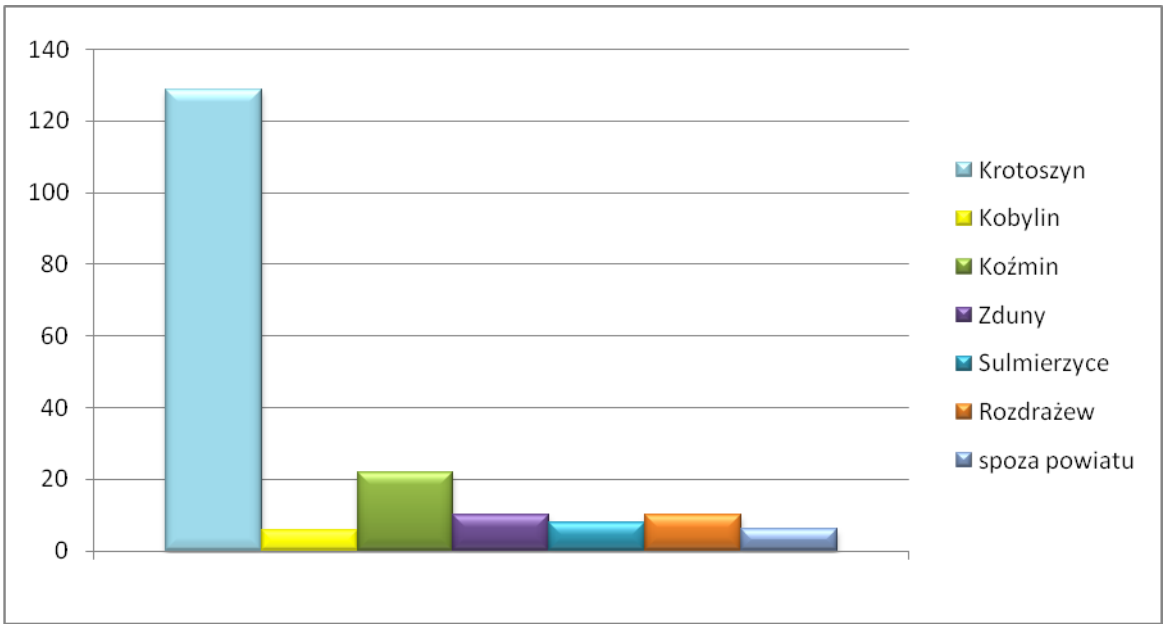

Źródło: dane z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.

Tabela 35 Liczba samobójstw na terenie powiatu krotoszyńskiego w latach 2009 – 2011.

ROK	Liczba samobójstw
2009	19
2010	16
2011	15

Źródło: dane Powiatowej Komendy Policji w Krotoszynie.

Tabela 36 Liczba uczestników/ pracowników* z zaburzeniami psychicznymi w latach 2009- 2011.

	2009	2010	2011
Warsztat Terapii Zajęciowej w Krotoszynie	16	16	17
Środowiskowy Dom Samopomocy w Krotoszynie	39	40	40
Zakład Aktywności Zawodowej w Koźminie Wlkp.	12	14	17

Źródło: dane WTZ w Krotoszynie, SDS w Krotoszynie, ZAZ w Koźminie Wlkp.
*Dotyczy tylko ZAZ Koźmin Wlkp.

Tabela 37 Liczba osób objętych działaniami profilaktyki narkomanii w ramach działalności Młodzieżowego Klubu Środowiskowego RIVENDELL w roku 2011.

Stopień uzależnienia	Liczba osób	Rodzaj podjętego działania
Uzależniony	17	Konsultacje, rozmowy wspierające utrzymywanie abstynencji, porady wychowawcze, skierowanie do SOW w Zdunach, motywowanie do podjęcia leczenia, skierowanie do psychiatry, skierowanie do ośrodka leczenia uzależnień.
Nadużywający	11	Konsultacje, porady, rozmowy edukacyjne motywujące do zmiany zachowania, spotkania informacyjno – edukacyjne, motywowanie do podjęcia leczenia.
Współuzależniony	15	Konsultacje indywidualne, skierowanie do psychologa, praca indywidualna, mediacje rodzinne.

Źródło: dane z punktu konsultacyjnego do spraw narkomanii przy Młodzieżowym Klubie Środowiskowym RIVENDELL.

II.3 Zasoby powiatu krotoszyńskiego.

II.3.1 Ochrona zdrowia.

Ambulatoryjne specjalistyczne usługi w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.

1. Kol-med N.Z.P. i S.O.Z. – specjalistyczne usługi świadczone przez psychologów, dla osób dorosłych, dzieci i młodzieży.
2. Krotoszyńska Poradnia Zdrowia Psychicznego N.Z.O.Z. - specjalistyczne usługi świadczone przez psychiatrę.
3. Medyk N.Z.O.Z. - specjalistyczne usługi świadczone przez psychiatrów.
4. Pracownia Psychologiczna NEOPSYCHE – specjalistyczne usługi świadczone przez psychologa, badania psychologiczne, psychoterapia, porady psychologiczne.
5. PSYCHE s. c. N.Z.O.Z. Lekarze Psychiatrzy - specjalistyczne usługi świadczone przez psychologów i psychiatrów dla osób dorosłych, dzieci i młodzieży.
6. SUN – MED S.Z.O.M. - specjalistyczne usługi świadczone przez psychiatrów i psychologów.
7. Poradnia Leczenia Uzależnień - specjalistyczne usługi świadczone przez psychologów.

II.3.2 Edukacja.

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Krotoszynie - oferuje pomoc dzieciom przedszkolnym i szkolnym oraz młodzieży uczącej sie w rozwiązywaniu problemów związanych z poprawną wymową, osiągnięciem dojrzałości szkolnej, nauką szkolną, rozwojem osobowości, funkcjonowaniem w rodzinie, szkole i grupie rówieśniczej oraz pomoc osobom odpowiedzialnym za wychowanie i nauczanie dzieci i młodzieży, czyli rodzicom i nauczycielom.
2. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. ks. Jana Twardowskiego w Konarzewie - realizuje cele wychowawcze, edukacyjne, rewalidacyjne i profilaktyczne uwzględniając podstawy programowe kształcenia ogólnego dla poszczególnych szkół wchodzących w skład ośrodka, a także program wychowawczy i program profilaktyki ośrodka. Cele te realizowane są poprzez wychowanie i nauczanie całościowe, oparte na wielozmysłowym poznaniu świata w sposób uwzględniający specyficzne potrzeby i możliwości edukacyjne uczniów, w oparciu o indywidualne programy edukacyjno – terapeutyczne oraz rewalidacyjno – wychowawcze.

3. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bożęciczkach - jest placówką publiczną, która realizuje zadania edukacyjno-terapeutyczne, rehabilitacyjne, rewalidacyjne i wychowawczo - opiekuńcze. Zadania te są realizowane zgodnie z zasadami współczesnej pedagogiki specjalnej oraz przy wykorzystaniu nowoczesnych metod dostosowanych do specjalnych potrzeb edukacyjnych, wynikających z niepełnosprawności wychowanków.
4. Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Krotoszynie – jest szkołą kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży o różnym stopniu niepełnosprawności umysłowej i fizycznej (ze sprzężoną niesprawnością ruchową i słuchową) o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. Placówka spełnia wymogi do organizacji zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. W skład jednostki wchodzą: szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa.
5. Zespół Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. H. Jordana w Krotoszynie – uczniowie do klas integracyjnych przyjmowani są na podstawie orzeczenia z poradni psychologiczno – pedagogicznej. W klasach pracują pedagodzy wspomagający i specjaliści w dziedzinie pedagogiki specjalnej. W szkole zatrudniony jest również surdologopeda, który prowadzi indywidualne zajęcia rewalidacyjne z dziećmi z niedosłuchem.
6. Zespół Szkół nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie – szkoła zapewnia opiekę nad uczniami z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Prowadzi dokumentację w klasach integracyjnych: diagnoza wstępna, indywidualny program terapeutyczny dla każdego ucznia z orzeczeniem do kształcenia specjalnego, zmodyfikowany rozkład materiału dostosowany do potrzeb i możliwości edukacyjnych uczniów, dziennik lekcyjny wychowawcy, dziennik lekcyjny nauczyciela wspomagającego.
7. Przedszkole nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi „Kubuś” w Krotoszynie - w ramach posiadanych możliwości przedszkole organizuje i udziela wychowankom i ich rodzicom oraz nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana w przedszkolu w formie: zajęć specjalistycznych, porad, konsultacji i warsztatów dla rodziców i nauczycieli, indywidualnego procesu pracy z dzieckiem, zmierzającego do korygowania występujących deficytów w oparciu o opinię i orzeczenie poradni psychologiczno – pedagogicznej, zajęć psycho-edukacyjnych dla rodziców.

8. Przedszkole nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi „Maciuś" w Krotoszynie - przedszkole prowadzi wspólną edukację dzieci zdrowych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. dzieci z wadami widzenia, słabo słyszące, z niepełnosprawnością ruchową, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem, z zaburzeniami zachowania, z zaburzeniami sprzężonymi, wadami wymowy, przewlekłą chorobą). Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi objęte są kształceniem w oddziałach integracyjnych lub nauczaniem indywidualnym oraz zapewnia się im pomoc i opiekę specjalistyczną przez pedagoga specjalnego, logopedę, rehabilitanta.

II.3.3 Pomoc Społeczna.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie – w obszarze określonym w programie: 1) Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności – wydaje: orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla celów korzystania z ulg i uprawnień, legitymacje osoby niepełnosprawnej. 2) Dział Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych PFRON – do zadań działu należy m.in.: przygotowanie, opracowanie dokumentacji z zakresu rehabilitacji społecznej z wyszczególnieniem: możliwości uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych; tworzenia, finansowania, kontroli WTZ; podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie; 3) Projekt systemowy „Razem z Tobą Będę Sobą" współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizacja Projektu trwa od 01.05.2008 roku i przewidziana jest do 31.12.2013 roku. Celem projektu jest zwiększenie możliwości dostępu do rynku pracy oraz integracja społeczna osób zagrożonym marginalizacją społeczną i zawodową. Realizacja projektu ma za zadanie niwelowanie barier, na jakie napotykają osoby ze szczególnymi trudnościami na rynku pracy, zagrożone wykluczeniem społecznym tak z powodów ekonomicznych, jak i możliwości pełnienia ról społecznych. 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi poradnictwo prawne, socjalne, psychologiczne.
2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Krotoszynie - ośrodek jest przeznaczony dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie. Przebywają w nim osoby pełnoletnie z terenu powiatu. Jest to ośrodek koedukacyjny pobytu

dziennego. Głównym zadaniem tej placówki jest prowadzenie terapii zajęciowej. Ma ona podtrzymywaći rozwijać umiejętności niezbędne do samodzielnego życia, przygotowywać podopiecznych do podjęcia pracy.

3. Dom Pomocy Społecznej w Zdunach - prowadzony przez Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo Prowincja Chełmińsko-Poznańska. Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Zdunach jest domem stacjonarnym całodobowym dla 70 chłopców. Celem Domu jest zapewnienie mieszkańcom warunków bezpiecznego i godnego życia, z zachowaniem ich intymności, niezależności i samodzielności. Zakres usług ustala się uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne mieszkańców DPS w Zdunach.
4. Dom Pomocy Społecznej w Baszkowie - Dom Pomocy Społecznej w Baszkowie przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych z wygasającym oddziałem dla osób przewlekle psychicznie chorych. Dom mieści się w zabytkowym pałacu, w którym jest oddział wygasający dla 55 osób psychicznie chorych oraz w nowoczesnym budynku jednokondygnacyjnym, w którym znajduje się oddział dla osób przewlekle somatycznie chorych
5. Ośrodki Pomocy Społecznej: MGOPS Krotoszyn, Koźmin Wlkp., Kobylin, Zduny, MOPS Sulmierzyce, GOPS Rozdrażew - ośrodki realizują zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, m.in. profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka; organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczenia finansowe oraz praca socjalna.
6. Warsztat Terapii Zajęciowej - głównym zadaniem placówki jest rehabilitacja zawodowa, psychospołeczna, fizyczna oraz integracja środowisk w których przebywają osoby niepełnosprawne. Zakład Aktywności Zawodowej w Koźminie Wlkp. – placówka współfinansowana ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem zakładu jest zatrudnianie osób niepełnosprawnych, zaliczanych do znacznego stopnia niepełnosprawności, a także przez rehabilitację zawodową, społeczną i medyczną, przygotowanie ich do życia w otwartym środowisku oraz pomocy w realizacji pełnego, niezależnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości.

7. Świetlica Dla Dzieci Niepełnosprawnych w Krotoszynie – celem placówki jest: rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, zaradności osobistej; przygotowanie do życia w środowisku społecznym między innymi przez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej; rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej.

III. OPIS DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z CELÓW GŁÓWNYCH NARODOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Harmonogram realizacji zadań

III. 1 Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy 1.1 : Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
Ustalenie priorytetów promocji zdrowia psychicznego dla powiatu krotoszyńskiego	Spotkanie zespołu koordynującego realizację NPOZP i wypracowanie priorytetów dla PPOZP	2011	Zespół koordynujący realizację NPOZP	Opracowane priorytety
Opracowanie lokalnych programów promocji zdrowia psychicznego	Opracowanie Programu Promocji Zdrowia Psychicznego	Maj 2012	Zespół koordynujący realizację NPOZP	Opracowany program
Realizacja Programu Promocji Zdrowia Psychicznego	1. Szkolenia dla nauczycieli, wychowawców, rodziców, pracowników pomocy społecznej, policji, lekarzy, pielęgniarek, kuratorów z zakresu zagrożeń wynikających z kryzysów psychicznych. 2. Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwoju kompetencji społecznych	2011 - 2015	PPP, SPZOZ, PCPR, POLICJA, DPS-y, WTZ, ZAZ, ŚDS, ZSS, MOW, SOSW, SZKOŁY, ŚWIETLICE, PRZEDSZKOLA	Zrealizowane programy

	i emocjonalnych. 3. Warsztaty i treningi na temat skutecznego radzenia sobie ze stresem. 4. Warsztaty umiejętności wychowawczych w ramach projektu „ Szkoła dla Rodziców i Wychowawców. 5. Poradnictwo psychologiczne. 6. Treningi umiejętności interpersonalnych. 7. Rozwój samopomocowych grup wsparcia.			

Cel szczegółowy 1.2 : Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
Opracowanie programu przeciwdziałania przemocy	Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Krotoszyńskim na lata 2010 – 2015 został zatwierdzony Uchwałą Nr LIX/ 269/10 Rady Powiatu Krotoszyńskiego z dnia 29 października 2010 roku		PCPR	Opracowany program
Realizacja programu przeciwdziałania przemocy	1. Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. 2. Prowadzenie programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.	2011 – 2015	PCPR oraz realizatorzy PPOZP	Liczba osób objętych wsparciem

	3. Udzielanie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie w SOW Zduny. 4. Działania środowiskowe Ośrodka Interwencji Kryzysowej. 5. Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy ofiarom przemocy. 6. Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz promocji zdrowia psychicznego skierowana do różnych grup społecznych. 7. Cykliczne spotkania zespołów interdyscyplinarnych. 8. Rozszerzenie usług terapeutycznych. Utworzenie Poradni Rodzinnej. 9. Zwiększenie oferty pomocy psychologicznej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej o 2 Specjalistów.	2015 2013 - 2014	Placówki oświatowe MGOPS, PCPR Powiat krotoszyński PCPR	Liczba udzielonych porad Liczba zorganizowanych kampanii Utworzenie Poradni Rodzinnej Liczba zatrudnionych specjalistów

Cel szczegółowy 1.3 : Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
Kampania informacyjno - edukacyjna	1. Promocja dorobku artystycznego osób z zaburzeniami psychicznymi / wystawy w galerii, występy estradowe, aukcje, sprzedaż internetowa /. 2. Wspieranie lokalnych imprez integracyjnych kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych wspierających	Na bieżąco	ŚDS, WTZ, ZAZ, SOSW, ZSS, Szkoły z oddziałami integracyjnymi, DPS-y, Szkoły, SPZOZ, NZOZ	Liczba przeprowadzonych działań

	aktywność mieszkańców powiatu. 3. Happeningi i akcje promujące i upowszechniające zdrowie psychiczne / „ Schizofrenia – otwórzcie drzwi', „Aktywny senior", „Bliżej siebie – dalej od przemocy"/. 4. Wydanie informatora o instytucjach, organizacjach życia społecznego. 5. Zawiązanie koalicji na rzecz powołania organizacji pozarządowej zajmującej się problematyką osób z zaburzeniami psychicznymi.	2012	Realizatorzy PPOZP Zespół koordynujący PPOZP	Wydany informator Utworzenie organizacji

Cel szczegółowy 1.4 : Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
Rozszerzenie oferty usług specjalistycznych w zakresie poradnictwa i pomocy	1. Zwiększenie dostępności oferty OIK w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu. 2. Udzielanie specjalistycznego wsparcia / psychologicznego, prawnego, socjalnego/ klientom korzystającym z usług instytucji pomocowych. 3. Zwiększenie zatrudnienia specjalistów – 2 osoby w OIK. 4. Systematyczne szkolenia kadry w celu podnoszenia ich kompetencji. 5. Opracowanie informatora o systemie wsparcia osób w stanach kryzysu psychicznego.	2013 – 2015 Na bieżąco	PCPR JST Realizatorzy PPOZP Powiat	Liczba osób objętych wsparciem Liczba osób objętych wsparciem Liczba zatrudnionych specjalistów Liczba przeszkolonych osób

III.2 Cel główny 2 : Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cel szczegółowy 2.1 : Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki monitorujące
Zwiększenie dostępności do różnych form psychiatrycznej opieki zdrowotnej	1. Kontraktowanie usług psychiatrycznych z NFZ. 2. Opracowanie koncepcji utworzenia szpitalnych i dziennych oddziałów psychiatrycznych.	Do 2015 XII 2015	NZOZ-y SPZOZ, NZOZ-y	Liczba zawartych kontraktów Opracowana koncepcja
Interdyscyplinarne podejście do tworzenia lokalnego Centrum Zdrowia Psychicznego	Opracowanie koncepcji utworzenia powiatowego centrum zdrowia psychicznego, zapewniającego kompleksową, środowiskową opiekę w zakresie zdrowia psychicznego	2015	Zespół koordynujący PPOZP	Opracowana koncepcja

Cel szczegółowy 2.2 : Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizator	Wskaźniki monitorujące
Poszerzenie, zróżnicowanie i unowocześnienie pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1. Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla 40 klientów z możliwością zwiększenia liczby miejsc 2. Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej dla 60 uczestników. 3. Zatrudnianie asystentów rodziny i asystentów osób niepełnosprawnych.	Na bieżąco XII 2012	Powiat Stowarzyszenie na rzecz dzieci i osób niepełnosprawnych MGOPS powiatu krotoszyńskiego	Liczba osób objętych wsparciem Liczba zatrudnionych asystentów

	4. Opracowanie programu adaptacji pomieszczeń na mieszkania chronione. 5. Kontynuacja projektów – „ Ciekawi świata" oraz „ Razem z Tobą będę sobą", „Wykwalifikowany absolwent w Powiecie Krotoszyńskim". 6. Rozszerzenie działalności ZAZ Koźmin Wlkp. 7. Prowadzenie punktu informacyjnego dla osób niepełnosprawnych. 8. Zapewnienie usług specjalistycznych świadczonych w domach osób z zaburzeniami psychicznymi.	Na bieżąco 2013- 2015 Na bieżąco Na bieżąco	JST PCPR, ŚDS Miasto i Gmina Koźmin Wlkp. PCPR MGOPS	Opracowany program Liczba osób objętych wsparciem Liczba nowych pracowników Liczba osób Liczba objętych wsparciem
Zwiększenie możliwości pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi przez PCPR	1. Rozszerzenie oferty pomocy specjalistycznej w ramach działalności OIK. 2. Monitorowanie liczby osób z zaburzeniami psychicznymi korzystającymi ze środków PFRON, Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności oraz usług OIK i MGOPS.	2013 – 2015 Na bieżąco	PCPR PCPR, MGOPS	Liczba objętych wsparciem Liczba osób w ewidencji

Cel szczegółowy 2.3 : Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizator	Wskaźniki monitorujące
Realizacja zróżnicowanych form wspierania zatrudnienia i przedsiębiorczości	1. Wsparcie osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo. 2. Kierowanie na szkolenia i kursy umożliwiające zdobycie kwalifikacji	Na bieżąco	PUP Krotoszyn	Liczba osób objętych wsparciem

społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi	zawodowych i podniesienie kompetencji społecznych. 3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych ze środków PFRON. 4. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej zróżnicowanych form aktywizacji zawodowej w celu zwiększenia ich aktywności zawodowej na rynku pracy.	2012	PUP, PCPR, ŚDS	
Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1. Organizacja szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy. 2. Prowadzenie poradnictwa zawodowego. 3. Kierowanie na różnego rodzaju formy zatrudnienia wspomaganego.	Na bieżąco Na bieżąco	PUP PUP	Liczba objętych szkoleniem Liczba objętych wsparciem
Prowadzenie kampanii szkoleniowo – informacyjnej adresowanej do pracodawców, promując zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi	1. Przygotowanie ulotki informacyjnej o możliwościach zatrudniania osób niepełnosprawnych przy wsparciu środków PFRON. 2. Wizyty w zakładach pracy z informacją o korzyściach finansowych wynikających z zatrudniania osób niepełnosprawnych. 3. Organizacja spotkań promujących ekonomie społeczną.	Na bieżąco	PUP, PCPR	Opracowana ulotka Liczba spotkań
Zwiększenie udziału zagadnień zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy	1. Spotkania grupowe, aktywizacyjne, szkolenia	Na bieżąco	PUP	Liczba osób objętych wsparciem

Cel szczegółowy 2.4: Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

Zadania	Forma realizacji	Termin realizacji	Realizator	Wskaźnik monitorujący
Powołanie lokalnego zespołu koordynującego realizację NPOZP w Powiecie Krotoszyńskim	Uchwała Nr Zarządu Powiatu Krotoszyńskiego z dnia powołująca Zespół Koordynujący realizację NPOZP	2011	Powiat Krotoszyński	Dokument powołujący
Opracowanie PPOZP z harmonogramem realizacji działań	Realizacja PPOZP	2011 - 2015	Zarząd Powiatu	Opracowany program
Realizacja, koordynowanie i monitorowanie PPOZP	Realizacja zadań określonych w harmonogramie	2011 - 2015	Zarząd Powiatu	Sprawozdania z realizacji
Systematyczne aktualizowanie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej oraz aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Opracowanie i rozpropagowanie oraz aktualizacja przewodnika	2012 - 2015	Starostwo Powiatowe, PCPR	Przygotowany przewodnik

IV. REALIZACJA PROGRAMU

Uchwałą Zarządu Powiatu Krotoszyńskiego powołany został Powiatowy Zespół Koordynujący realizację Programu na lata 2011-2015.

- **Źródła finansowania**: budżet powiatu krotoszyńskiego, środki finansowe NFZ w ramach kontraktów zawartych przez podmioty ochrony zdrowia realizujące usługi na terenie powiatu krotoszyńskiego, budżet państwa w ramach konkursów oraz zadań zleconych, środków PFRON, środków EFS w ramach projektów systemowych i konkursowych, środki samorządu województwa wielkopolskiego.

- **Sprawozdawczość.**

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z2011r. Nr 24, poz. 128), podmioty zobowiązane do realizacji NPOZP mają obowiązek sporządzać roczne sprawozdania z realizacji zadań wynikających z Programu.

Program opracowany przez Lokalny Zespół Koordynujący do realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015 w składzie:

1. Leszek Kulka – Starosta Krotoszyński – przewodniczący,
2. Andrzej Piotrowski – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie – koordynator,
3. Renata Zych – Kordus – Przewodnicząca Komisji Spraw Społecznych Powiatu Krotoszyńskiego – członek,
4. Małgorzata Nyczka – Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Krotoszynie – członek,
5. Paweł Kaczmarek – Dyrektor Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krotoszynie – członek,
6. Alicja Figura- Główny Specjalista w Wydziale Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego Starostwa powiatowego w Krotoszynie – członek,
7. Krystyna Olejniczak – Kierownik Centrum Profilaktyki Medycznej i Promocji Zdrowia Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w krotoszynie – członek,
8. Karina Bratborska – Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej – w Krotoszynie – członek,
9. Renata Woch – Pośrednik Pracy ds. Obsługi Osób Niepełnosprawnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w krotoszynie – członek,
10. Marlena Krzyśków – Szpoper – Kierownik Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Lekarze Psychiatrzy „Psyche” – członek,
11. Jerzy Fornalik – Kierownik Zakładu Aktywności Zawodowej w Koźminie Wlkp. – członek,
12. Jolanta Szóstak – Dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Krotoszynie – członek,
13. Barbara Zakrzewska – Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Janusza Korczaka w Borzęciczkach – członek,
14. Daria Rakowiecka – Nowacka – Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Ks. Jana Twardowskiego w Konarzewie – członek,
15. Paweł Rudnicki – Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Koźminie Wlkp. – członek.